

AGRICULTURA

SĂPTĂMÎNAL DE ȘTIINȚĂ ȘI PRACTICĂ DIN AGRICULTURĂ, INDUSTRIA ALIMENTARĂ ȘI GOSPODĂRIREA APELOR

RECOLTA DE LEGUME A ANULUI VIITOR SE PREGĂTEȘTE ACUM!

Ing. Ion RĂDULESCU

director general
al Centralei pentru legume și fructe

„Realizarea celei mai mari producții de legume din istoria legumiculturii românești”, așa cum a subliniat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la adunarea populară din orașul Slobozia cu prilejul sărbătoririi Zilei Recoltei, constituie bilanțul pozitiv al rezultatelor obținute de lucrătorii din legumicultură, în acest

an, în ciuda unor greutăți provocate de condițiile nu tocmai favorabile din primăvară și vară. Această apreciere constituie pentru noi toți o mândrie și, totodată, un imbold pentru ca rezultatele să fie din ce în ce mai bune.

Deși ne aflăm în plină toamnă, munca în sectorul legumicol nu a încetat. În această perioadă, alături de toți oa-

menii muncii din agricultură, lucrătorii din legumicultură, din rețeaua comercială de desfacere a produselor, din industria de conserve, sînt datori să-și concentreze eforturile în direcția recoltării și valorificării întregii producții de legume, pentru livrarea cantităților planificate la fondul de stat.

Acum, fiecare moment are o mare însemnătate. Se impune deci desfășurarea susținută a recoltatului în raport cu cerințele mărite pentru fondul pieței și capacitatea de industrializare a fabricilor de conserve, se impune respectarea riguroasă a graficelor zilnice de recoltare și livrare pentru satisfacerea pe deplin a acestor cerințe.

Sarcini importante în buna aprovizionare a populației revin și unităților de prelucrare. Fabricile de conserve, centrele de semiindustrializare trebuie să lucreze la întreaga capacitate, organizînd temeinic acțiunea de recoltare, în fermele care le deservește, dînd toată atenția sortării, transportului și depozitării legumelor și cartofilor astfel încît să se înlăture orice pierderi.

Paralel cu aceste ultime acțiuni legate de recoltarea și valorificarea integrală și la un nivel superior a producției de legume din acest an, legumicultorii sînt datori să treacă neîntîrziat la pregătirea viitoarei recolte. În prima ordine a urgențelor se situează executarea acelor lucrări de care depinde realizarea cantităților planificate de legume-verdețuri pentru consumul din această toamnă și pentru primăvara anului viitor. Cu tot timpul prielnic, într-o serie de județe nu s-a dat suficientă atenție acestor probleme, înregistrîndu-se serioase rămîineri în urmă. Realizări inferioare posibilităților sînt în cooperativele agricole din județele Bihor, Buzău, Cluj, Dimbovița, Ialomița și mai ales în cele din județele Arad, Mehedinți, Botoșani și Covasna.

Pentru anul 1974 indicatorii planului de stat prevăd, în legumicultură, sarcini sporite față de planul anului acesta — cu circa 15% la producția totală și cu circa 20% la fondul de stat. Trebuie menționat că aceste sporuri

(Continuare în pag. a 5-a)

In pag. a 3-a :

- ACTUALITATEA
PE OGOARE
- BULETIN AGRO-
METEOROLOGIC
- PE SCURT DE LA
CORESPONDENȚI

Acum atenția tuturor lucrătorilor ogoarelor este îndreptată spre năruirea la adăpost a întregii producții agricole. În fotografie: la cooperativa agricolă din Cumpăna, județul Constanța, se strînge recolta de porumb de pe ultimele hectare, cu mijloace mecanice.

În contextul revoluției tehnico-științifice contemporane, al acumulării rapide a unui imens volum de conștiințe noi în toate domeniile, lucrătorii de pe ogoare au nevoie de o permanentă asimilare a noutăților tehnice. Referindu-se la această importantă cerință, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, sublinia în cuvîntarea rostită cu prilejul „Zilei Recoltei”: „Va trebui să depunem eforturi mai mari decît pînă acum spre a obține o îmbunătățire a activității noastre de ridicare a cunoștințelor generale ale tuturor lucrătorilor din agricultură”.

Firește, pentru a se obține producțiile scontate, pe măsura dotării cu mașini, utilaje, îngrășăminte etc., se impune ca specialiștii să promoveze, cu consecvență tehnologiile moderne, organizînd producția pe temeuri științifice. În aceste direcții, trebuie să fie îndreptată activitatea multilaterală de propagare a noilor cunoștințe în agricultură. Totodată, cunoștințele științifice agro-zootehnice trebuie difuzate în forme cît mai accesibile milioanei de cooperatori, zecilor de mii de salariați ai întreprinderilor agricole de stat și din stațiunile pentru mecanizarea agriculturii. Aceasta este una din sarcinile de bază ale propagandei agricole, ca și

Problemă de prim ordin

PROPAGAREA NOUȚĂȚILOR ÎN AGRICULTURĂ

Dr. ing. Teodor MARIAN

din Ministerul Agriculturii,
Industriei Alimentare și Apelor

ale specialiștilor care își desfășoară activitatea în cele peste 6 000 de unități productive, situate pe întreg cuprinsul țării.

Dar cum pot fi asimilate mai eficient noutățile tehnico-științifice, experiența unităților fruntașe?

Este neîndoielnic că în această privință un rol important îl au publicațiile și tipărișurile. Sînt încredințat că din acest punct de vedere publicația principală a ministerului nostru

ce se adresează tuturor specialiștilor, cadrelor de conducere din agricultură, care oferă un bogat material documentar, din toate sectoarele agriculturii, industriei alimentare și gospodăririi apelor, trebuie cunoscută temeinic, citită atent, de către toți specialiștii și tehnicienii din sectoarele noastre de activitate.

Deosebit de utile credem că sînt articolele ce se referă la acțiunile tehnice recomandate de minister, ca

și îndrumările oamenilor de știință, diferențiate pe zone, în legătură cu unele acțiuni de importanță majoră, pentru culturile cerealiere și tehnice, legumicultură, pomicultură, viticultură, culturi irigate și zootehnice.

Trebuie reținut că în contextul preocupărilor pentru modernizarea agriculturii, această publicație, prezintă sistematic noile mașini create de industria noastră republicană și cele realizate în uzinele din cadrul Centralei industriale de mecanizare a agriculturii. În paginile respective este reflectată activitatea unităților de cercetare științifică, ultimele realizări ale cercetărilor, utile producției vegetale sau zootehnice. Publicația ministerului nostru abordează problemele complexe ale acordului global, în diferite sectoare, ale rentabilității unităților, ale prețului de cost, ale marketingului și relațiilor comerciale externe, contribuind astfel la lămurirea multor probleme noi care preocupă pe specialiști. Utile sînt și vor fi și pe viitor și celelalte reviste de specialitate, care vor informa și dezbate problemele tehnico-științifice și economice ale agriculturii.

(Continuare în pag. a 9-a)

AGRICULTURA

Săptăminal de știință și practică, editat sub egida Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și a Uniunii Sindicatelor pe ramură

SUMAR

- Măsurii simple, eficiente, pentru: **COMBATEREA EROZIUNII SOLULUI**; îndatorire de seamă a fiecărui specialist — folosirea rațională a îngrășămintelor; **PREOCUPĂRI INEGALE ÎN FERTILIZAREA TERENURILOR** (pag. 4)
- Menta — o valoroasă cultură medicinală; **AGROTEHNICA DETERMINĂ CANTITATEA ȘI CALITATEA RECOLTEI**; **Cu-vintul specialistului: ADAPTAREA MAȘINII MPR-5 PENTRU PLANTAREA RIZOMILOR DE MENTHA PIPERITA** (pag. 5)
- Apropierea iernii soliciță **MOBILIZAREA TOTALĂ PENTRU RECUPERAREA DEFICITULUI LA FINURI ȘI NUTREȚURI ÎNSILOZATE** (pag. 6)
- Pagină specială: **EXPOZIȚIILE TÂRG DE TAURINE** (pag. 7)
- **DUMINICA S-A ÎNCHEIAT EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ ETAVA '73**; La pragul dintre cercetare și producție: **C.I.S. COGEALAC** (pag. 8)
- În toate C.A.P. gestiunea economică impune să se realizeze: **UN RAPORT JUDICIOS ÎN TRE CHELTUIELILE MATERIALE ȘI PRODUCȚIA GLOBALĂ** (pag. 10)
- În industria uleiului: **CAPACITĂȚILE DE PRODUCȚIE — FOLOSITE LA MAXIMUM!** (pag. 11)
- 25 octombrie: **ZIUA ARMATEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA** (pag. 12)
- **DIN PROGRAMUL DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE** (pag. 13)
- **CALEIDOSCOPI** (pag. 14)
- **DOCUMENTAR EXTERN** (pag. 15)
- **AGRICULTURA PE GLOB** (pag. 16)

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ing. Emilian ALBULESCU (secretar general de redacție); Ing. Vasile CIAUȘU (redactor șef); Ing. Sonia DIRADURIAN; Ing. Eugen GRIGORESCU; Ing. Emil IONESCU; Ing. Nicolae MANTZ; Dr. ing. Teodor Marian; Ing. Ioan MOLDOVAN, membru corespondent al A.S.A.S.; Dr. ing. Mircea MOȚOC, membru corespondent al Academiei R.S. România; Prof. dr. Tiberiu MUREȘAN, membru titular al A.S.A.S.; Marin NEDEA; Dr. Valentin POPOVICI; Ing. Lucian ROȘCA; Dr. Vintilă ROTARU; Anton STOIANOVICI; Ing. Nicolae ȘTOICA; Ing. Dan ȘERBU; Prof. dr. doc. Nicolae ȘTEFAN, membru titular al A.S.A.S.; Ing. Ion TOMA; Ing. Dumitru UNGUREANU; Prof. dr. Sergiu VREJBA.

Redacția: București, Piața Științei nr. 1, Sectorul 1, Oficiul poștal 33, Căsuța poștală 4 105, Telefon 17 32 73.

Abonamentele se fac la oficiile și agențiile poștale prin factorii poștali și difuzorii procentuali.

Cititorii din străinătate pot face abonamente la revista „Agricultura” prin întreprinderea „RÔMPRESFILATELIA” — Serviciul import — export presă — București, Calea Griviței nr. 64 — 66 P.O.B. — 2001 România.

Comenzile pentru publicitate (reclame) se primesc la redacție.

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Științei”.

• Cronica săptămânii •

În deplină concordanță cu nota dominantă care caracterizează întreaga viață social-politică a țării, de dinamism, de fructuoasă activitate desfășurată pe multiple planuri, agenda ultimei săptămâni a consemnat o serie de evenimente de însemnătate deosebită.

Prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. care a avut loc marți, 23 octombrie a.c., a fost consacrată, între altele, discutării programului cu privire la aprovizionarea populației cu bunuri alimentare și industriale în perioada de toamnă-iarnă 1973—1974. Programul respectiv prevede creșterea desfacerii la toate produsele destinate consumului populației și stabilește, totodată, măsurile necesare pentru asigurarea bazei materiale în vederea realizării în bune condiții și în mod ritmic a aprovizionării. Aprobându-l, Comitetul Executiv a hotărât ca Ministerul Comerțului Interior, ministerele economice, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București să ia în continuare măsuri pentru o bună gospodărire a produselor necesare aprovizionării cetățenilor și o rațională distribuție a acestora, precum și pentru îmbunătățirea și modernizarea serviciilor către populație. În spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului cu ocazia unor vizite de lucru, s-a stabilit să se acorde o atenție sporită calității produselor destinate consumului populației, iar în vederea unei bune aprovizionări cu legume timpurii de primăvară, Comitetul Executiv a indicat ca organele agricole, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București să ia toate măsurile pentru însămințarea suprafețelor planificate.

În cadrul aceleiași ședințe, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a aprobat unele obiective de investiții prevăzute în planul unor ministere pentru actualul cincinal și a discutat planul de măsuri pentru împlinirea celei de-a XXX-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist, sărbătorirea națională a poporului nostru.

Joi, 18 octombrie, a avut loc ședința Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ședință la care au participat, ca invitați, miniștri și alți conducători ai organelor centrale de stat, precum și președinți ai unor comisii permanente ale Marii Adunări Naționale. În cadrul ședinței, Consiliul de Stat a dezbătut și a adoptat decretul privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, decretul privind valorificarea florilor de mină, altele decât cele care conțin aur nativ, decretul privind organizarea și funcționarea formațiunilor sanitare voluntare ale Societății de Cruce Roșie din Republica Socialistă România, decretul pentru modificarea Legii nr. 20/1971 privind organizarea contribuției bănești și în muncă pentru efectuarea unor lucrări de interes obștesc, decretul pentru modificarea Decretului nr. 783/1969 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, devenit Legea nr. 68/1969, cu modificările ulterioare, precum și decretul privind modificarea Legii nr. 3/1971 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Demografie, cu modificările ulterioare.

Simpla enumerare a decretelor adoptate — documente care în prealabil au fost dezbătute și avizate favorabil de comisiile permanente de specialitate ale Marii Adunări Naționale și de Consiliul Legislativ — dă dimensiunea preocupărilor constante existente la noi pentru continuarea perfecționării a cadrului legislativ în care se desfășoară întreaga activitate social-economică a țării.

De asemenea, Consiliul de Stat a ratificat Convenția consulară dintre Republica Socialistă România și Republica Democratică Sudan, Convenția privind soluționarea pe cale

arbitrală a litigiilor de drept civil decurgând din raporturile de colaborare economică și tehnico-științifică, precum și Protocolul Adițional la Constituția Uniunii Poștale Universale.

Consiliul de Stat a examinat, totodată, raportul Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale și al Comisiei economice-financiare a Marii Adunări Naționale, care, din însărcinarea Consiliului de Stat, au analizat modul de aplicare a Legii nr. 19/1971 cu privire la regimul prețurilor și tarifelor. De remarcat că, pe baza constatărilor din raport și a concluziilor rezultate din dezbateri, Consiliul de Stat a atras atenția ministerelor și întreprinderilor de a acționa cu toată fermitatea pentru respectarea strictă a prevederilor legale referitoare la regimul prețurilor și tarifelor, pentru micșorarea consumurilor specifice și a cheltuielilor de regie, pentru reducerea prețului de cost și, în general, a tuturor prețurilor. S-a accentuat, de asemenea, că ministerele și întreprinderile trebuie să acționeze cu hotărâre pentru ridicarea continuă a calității produselor și pentru satisfacerea în tot mai mare măsură a cerințelor marii mase a populației privind asigurarea unor produse de bună calitate și la prețuri accesibile, ca și asupra rolului important ce revine Comitetului de Stat pentru Prețuri în exercitarea unui control permanent și eficient cu privire la respectarea dispozițiilor legale referitoare la regimul prețurilor și tarifelor. Conform deciziei luate de Consiliul de Stat, raportul respectiv va fi trimis Consiliului de Miniștri în vederea luării măsurilor pentru înlăturarea hotărârilor adoptate.

Așa cum lesne se poate constata, în măsurile amintite se reflectă pregnant grija statornică a partidului și statului nostru pentru continuă ridicare a nivelului de trai al poporului, țelul suprem al întregii politici a României socialiste.

Pe cîmpia de la Lutița, județul Harghita, a avut loc duminică, 21 octombrie, o vibrantă manifestare închinată aniversării a 125 de ani de la Adunarea secuilor de pe aceste meleaguri, eveniment care s-a înscris ca un moment important al anului revoluționar 1848, al luptei comune a maselor populare din aceste locuri — români, maghiari, germani, secui — pentru libertate, dreptate socială și independență națională. Caldul mesaj pe care conducătorul iubit al partidului și statului nostru l-a adresat participanților la acest moment aniversar, ca și telegrama pe care, la rîndul lor, cei prezenți duminică pe cîmpia de la Lutița au adresat-o C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, constituie expresii dintre cele mai elocvente ale unității de nezdruincinat dintre partid și popor, ale cinstirii de care se bucură în patria noastră tradițiile luptei revoluționare.

Cu cât ne apropiem de sfîrșitul anului, crește și se intensifică ritmul întrecerii socialiste în toate ramurile economiei naționale. Presa cotidiană ne aduce permanent vești de pe marele front al întrecerii. În industrie, tot mai multe sînt întreprinderile care anunță realizarea înainte de termen a sarcinilor de plan pe anul în curs, an hotărîtor pentru înlăturarea angajamentului luat la scara întregii națiuni, de a realiza cincinalul actual mai devreme. De asemenea, în agricultură, răspunzînd înflăcăratei chemări pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a adresat-o cu prilejul „Zilei Recoltei”, lucrătorii ogoarelor raportează că lucrările de toamnă se apropie de sfîrșit. Grîul și celelalte cereale păioase au fost însămințate pretutindeni în bune condiții, iar ultimele roade ale toamnei iau în aceste zile drumul hambarelor țării. Bazele solide puse recoltei anului viitor oferă garanția că 1974 va fi, așa cum partidul o cere și cum lucrătorii din agricultură s-au angajat, un an record în producția agricolă.

• BLOC-NOTES • BLOC-NOTES • BLOC-NOTES •

CENTRALA VIEI ȘI VINULUI A ÎNDEPLINIT PLANUL DE VINIFICĂȚIE

Culesul strugurilor se apropie de sfîrșit. Rodele acestei toamne au fost bogate, iar producția rezultată este de bună calitate. În acest an, datorită creșterii capacității de prelucrare cu 3500 vagoane zilnic, iar cea de depozitare cu 20 la sută — față de anul trecut — și organizării mai bune a activității centrelor de vinificație, lucrările s-au desfășurat în bune condiții. Ca urmare, pînă la sfîrșitul săptămînii trecute, planul de vinificație al Centralei viei și vinului a fost realizat și depășit.

MĂSURI PRIVIND TRANSFERĂRILE SPECIALIȘTILOR AGRICOLI

Printr-un ordin al ministrului agriculturii, industriei alimentare și apelor s-au stabilit, recent, competențele și modalitățile în care se pot efectua transferările specialiștilor agricoli cu studii superioare. Potrivit măsurilor adoptate, direcțiile generale județene pentru agricultură, industrie alimentară și ape au dreptul să aprobe cererile specialiștilor care solicită transferul dintr-o cooperativă agricolă de producție într-o altă cooperativă sau circumscripție veterinară din raza județului respectiv.

Departamentele, Academia de științe agricole și silvice și centralele au competența să aprobe cererile de transfer ale specialiștilor agricoli în cadrul unităților subordonate.

Transferul specialiștilor agricoli dintr-un sector de activitate în altul, dintr-un județ în altul sau în alte ramuri ale economiei naționale este de competența Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor. Propunerile de transfer vor fi înaintate ministrului pînă la data de 15 noiembrie. O comisie va ține seama de motivele pentru care se cere transferul, de avizele unităților precum și de cerințele producției și va face propuneri corespunzătoare ce vor fi supuse spre aprobare ministrului.

Transferul se face anual. De la 1 ia-

nuarie și pînă la 1 noiembrie al fiecărui an, cadrele din agricultură au obligația să-și desfășoare activitatea acolo unde sînt repartizate, în această perioadă transferurile fiind sistate.

ȘANTIERE PENTRU LUCRĂRI DE ÎMBUNĂȚĂȚIRE FUNCȚIARE ȘI AMENAJAREA PAJIȘTILOR NATURALE

Recent au fost create, în cadrul unor întreprinderi agricole de stat — I.A.S. Timișoara, din Trustul județean de I.A.S. Timiș, I.A.S. Slobozia din Trustul Lăomița, I.A.S. Bragadiru din Trustul Hfov, I.A.S. Biharia din Trustul Bihor și I.A.S. Bistrița din Trustul Bistrița-Năsăud — șantiere pentru lucrări de îmbunătățiri funciare și amenajare a pajiștilor naturale, unități cu gestiune economică, fără personalitate juridică, cu cont de decontare la băncile finanțatoare. Aceste șantiere vor avea ca obiect al activității: executarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și de amenajare a pajiștilor naturale, a lucrărilor de întreținere și reparații la sistemele hidroameliorative existente, efectuarea de reparații la utilajele terasiere din dotare precum și proiectarea unor lucrări mici de amenajări locale de irigații, desecări, nivelări, scarificări, drumuri pentru exploatarea agricolă și hidroameliorativă. În cadrul șantierei vor funcționa loturi, care vor realiza lucrările de îmbunătățiri funciare și amenajare pajiștilor naturale în unitățile din zona acestora.

SERVICIUL DE CONJUNCTURĂ ȘI PROGNOZĂ LA I.C.E. „PRODEXPORT”

În cadrul întreprinderii de comerț exterior „Prolexport” a fost creat recent un serviciu de conjunctură și prognoză. Pentru a contribui la creșterea eficienței exportului de produse agroalimentare, serviciul respectiv va furniza informații privind cotațiile mărfurilor la diferitele burse, evoluția prețurilor la produsele cu vînzare la prețul zilei și tendința acestora pentru perioada imediat

următoare, situația pieței și tendința acesteia la animale vii, carne, produse din carne, conserve de legume și fructe, produse lactate, ouă, miere etc., precum și informații privind orientarea producției agrozootehnice în țările cu pondere în schimburile comerciale cu mărfuri agroalimentare.

Buletinele informative și alte materiale sînt transmise ministerului, departamentelor, centralelor și întreprinderilor de comerț exterior cu profil agroalimentar. Pentru produsele cu pondere la export vor fi întocmite studii de eficiență ori de cîte ori apare necesitatea schimbării formei de valorificare, pentru obținerea unui aport valutar cît mai important pe unitatea de produs.

SE MODERNIZEAZĂ CABINETELE DE PROTECȚIA MUNCII ALE M.A.I.A.A.

În Capitală a început să funcționeze Cabinetul central pentru protecția muncii al M.A.I.A.A.

El este dotat cu aparatură și instalații moderne, precum și cu materiale deosebit de sugestive privind protecția muncii. În afară de instruirea propriu-zisă, aici se fac și testări ale cunoștințelor din domeniul respectiv, în acest scop existînd o aparatură cibernetică specială. Programul — desfășurat pe perioada 1 octombrie 1973 — 31 martie 1974 — prevede instruirea și testarea a 1500 cadre de conducere din ministere, departamente, trusturi și unități.

Pentru o mai mare operativitate în propagarea cunoștințelor privind protecția muncii, pe două autobuze TV 71-R au fost amenajate două cabinete mobile, care se vor deplasa în județe, la unitățile agricole și de industrie alimentară cu pericol mărit de accidentare, pentru a instrui și examina cadrele la toate nivelele.

După modelul cabinetului central, se preconizează modernizarea — sau înființarea, acolo unde nu există — a tuturor cabinetelor de protecția muncii de la casele agronomului județene.

actualitatea pe ogoare

ÎNTREAGA RECOLTĂ - CÎT MAI REPEDE LA ADĂPOST DE INTEMPERII!

În întreaga țară, lucrătorii de pe ogoare continuă cu intensitate sporită acțiunile consacrate încheierii grabnice a însemnărilor de toamnă și recoltării tuturor produselor agricole din cîmp. Datele centralizate la M.A.I.A.A. arătau că la 23 octombrie mai erau de semănat în I.A.S. și C.A.P. circa 50 000 ha, cu griu. Intrucît perioada optimă a fost depășită, este imperios necesar ca, în următoarele 2-3 zile, semănatul griului să fie peste tot încheiat. Un efort deosebit trebuie să se facă în cooperativele agricole de producție din județele Mureș, Sălaj, Arad, Sibiu, Hunedoara, Timiș, Bistrița-Năsăud pentru lichidarea de urgență a restanțelor. Vremea devine tot mai puțin favora-

bilă lucrărilor pe ogoare. Intemperiiile pot surprinde și altera o parte din recolta aflată încă pe cîmp. Pînă la data de 23 octombrie se strînsese cea mai mare parte a producției, în multe județe culesul porumbului fiind practic încheiat. A mai rămas totuși de adunat producția de pe circa 500 000 ha, cultivate cu porumb, 48 000 ha. cu sfeclă de zahăr, 31 000 ha. cu soia, 9 000 ha. cu orez, precum și unele suprafețe cu struguri sau produse de grădinărie.

Fără a exclude particularitățile existente, trebuie arătat că într-o serie de județe există însemnate decalaje. În timp ce în județele Ilfov și Teleorman, de pildă, porumbul a fost strîns de pe 81-85%, în cooperativele agricole din

județul Ialomița se recoltase, la aceeași dată — 23 octombrie —, doar 54%, în Constanța, 63% iar în Buzău doar 50%. Spre a nu se pierde nici un kilogram de porumb, conducerile unităților cooperatiste, consiliile populare au dat-oria de a mobiliza toate forțele existente, pentru ca în cel mai scurt timp întreaga recoltă să fie strînsă de pe cîmp.

De stringentă actualitate este, de asemenea, transportarea operativă a producției la locurile de depozitare sau fabricile prelucrătoare. Variațiile de temperatură, ploile pot provoca mucegăirea boabelor de porumb. Staționarea îndelungată pe cîmp a sfeclei duce la micșorarea procentului de zahăr ce se poate obține în procesul de fabricație. Spre a nu avea astfel de pagube la porumb, la sfeccla de zahăr (unde cantitatea de rădăcini netransportate se ridică la peste 450 000 de tone) la struguri etc., trebuie amplificate serios eforturile mecanizatorilor și cooperativilor astfel încît tot ce s-a cules să fie rapid expedit spre silozuri, baze de recepționare, magazii, întreprinderi prelucrătoare.

Pe agenda urgențelor se înscriu și alte lucrări: efectuarea în ritm susținut a ogoarelor de toamnă, transportul îngrășămintelor naturale, pregătirea plantațiilor tinere și a viilor în vederea iernării etc.

PE SCURT DE LA CORESPONDENȚI

AU TERMINAT SEMANATUL GRIULUI. Membrii cooperativei agricole din Cindești, Rediu și Borlești, județul Neamț, sprijiniți de mecanizatori, au terminat de însemnănat cu griu toate cele 2 000 de hectare prevăzute. La cooperativa din Cindești, planul de 300 de hectare a fost depășit cu 50 de ha, utilizându-se solurile „Bezostaia”, „Aurora” și „Favorit”. La cooperativa agricolă din Rediu, față de 400 ha cîte s-au cultivat cu griu anul trecut, de data aceasta s-au semănat 500 hectare, iar la cooperativa din Borlești s-a ajuns la 1 000 hectare cu păioase.

Demn de remarcat e faptul că inginerul Miron Constantin (la C.A.P. Cindești), I. Ciocirlan (la C.A.P. Rediu) și Ion Axinte (la C.A.P. Borlești) au îndrumat cu sîrguință lucrările, încît să se execute însemnări de cea mai bună calitate. Acum, mecanizatorii, conduși de șefii de secții Alex. Muscalu, Doru Căliman și Vasile Budescu, zoresc arăturile adînci, folosind 40 de tractoare și timpul prielnic. (Tache Vasilache — țaran cooperativ).

ÎN UNELE COOPERATIVE ÎNSĂMÎNȚATUL GRIULUI BATE PASUL PE LOC. Cele 24 de cooperative agricole din raza Centrului de protecția plantelor Beiuș au avut de însemnănat cu griu-secară 7 310 hectare. Pînă acum cîteva zile însă fuseseră însemnățate numai 5 095 ha (69%). Dacă la cooperativele agricole Beiuș, Căbești, Finiș, Răbăgani, lucrările au fost terminate încă de acum o săptămînă, nu la fel stau lucrurile la cele din Uileac de Beiuș, Simbăta, Coșdeni, Pomezău și Ceica care deși dispun de condiții asemănătoare, au însemnățat abia între 66-58% din suprafața planificată. În aceste unități, sfeccla de zahăr, floarea-soarelui, porumbul au fost recoltate de mult, încît există un larg front de lucru pentru însemnări.

Ploile căzute în ultimele zile, însumind peste 44 mm, au creat condiții optime pentru însemnări, încît socotim că lucrările trebuie grabnic terminate. (Anton Timofte — tehnician).

CINE PLĂTEȘTE ARĂTURA? În vara anului 1972, tractoarele secției nr. 7 Dunăreni a S.M.A. Birca, au arat la adîncimea de 29-31 cm, fără grăp, în sectorul Balta, 241 hectare. Inițial, această suprafață a aparținut cooperativei agricole Dunăreni. În urma desecării incintei Bistreț-Nedeia-Jiu, s-a trecut la comasarea suprafețelor desecate pe beneficiari. Ca urmare, suprafața respectivă, de 241 ha — arată repet — de către C.A.P. Dunăreni — a trecut la ferma din aceeași comună a I.A.S. Rast.

Pe această suprafață, arată și recepționată pentru cultura porumbului, I.A.S. Rast a semănat griu, în luna octombrie 1972. Subliniez că pe cele 3 parcele, extrem de bine arate, I.A.S. Rast a obținut cea mai mare producție de griu, în vara anului în curs.

Era normal ca I.A.S. Rast să res-tutele contra-valoarea lucrării de arat, fie direct la S.M.A. Birca, fie la C.A.P. Dunăreni.

Deși S.M.A. Birca, județul Dolj, a făcut, încă de acum trei luni, documentația necesară, însoțită de procesul-verbal respectiv, I.A.S. Rast n-a răspuns nimic pînă acum. Socotim că este corect și legal ca această unitate să achite, ori către S.M.A. Birca, ori către C.A.P. Dunăreni, contra-valoarea lucrărilor de arat pe cele 241 ha.

Cooperativa Dunăreni a intervenit la I.A.S. Rast, discutînd cu inginerul-șef D. Vasile și cu directorul D. Banu, problema în cauză, dar aceasta n-a fost încă rezolvată. Așteptăm, deci, un răspuns operativ cel puțin acum, cînd ne-am adresat și revistei noastre. (ing. I. Perșinaru).

IMBUNĂTĂȚIREA RASELOR DE OVINE. În vederea ameliorării raselor de ovine din județul Suceava, asociațiile intercooperatiste pentru creșterea animalelor au cumpărat 726 de berbeci din rasa Țurcană — varietatea albă. Berbecii au fost aduși din zona Sibiului, fiind reproducători de o valoare zootehnică ridicată, aparținînd claselor record și elită.

Extinderea rasei de oi Țurcană — varietatea albă, corespunde planului de zonare a raselor de ovine pentru această parte a țării, care în viitorii ani își va sporii efectivul cu peste 35 la sută față de cel existent. (Octavian Zuss, tehnician).

Popas la I.A.S. Rm. Sărat

INTENSĂ ACTIVITATE AUTUMNALĂ

Sfîrșit de octombrie la I.A.S. Rm. Sărat, județul Buzău, unitate așezată într-o zonă în care cîmpia se îngîină cu dealul. Urmărim, cu ajutorul aparatului fotografic, complexa activitate pe care lucrătorii întreprinderii o desfășoară în aceste splendide zile de toamnă.

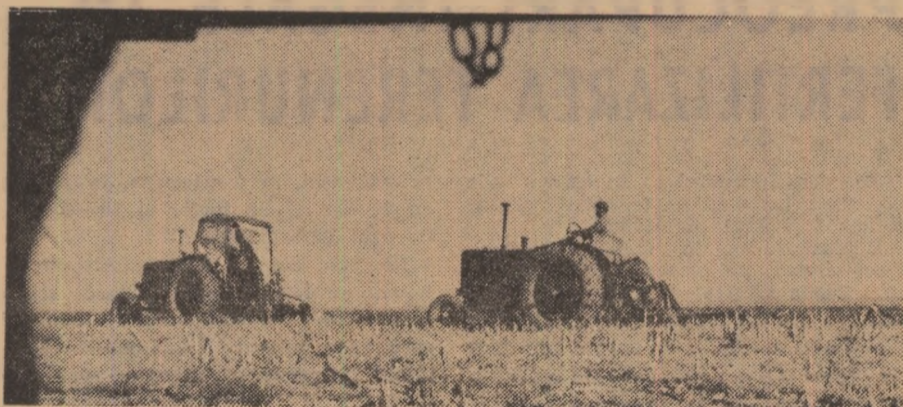
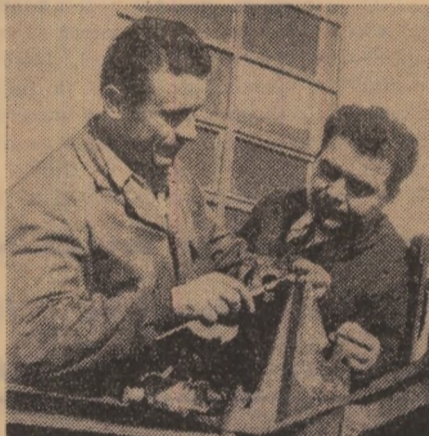
Pe dealuri, se mai aude încă larma culegătorilor — (din cele 500 de hectare cu vie, pînă zilele trecute se recoltaseră strugurii de pe mai bine de 400 de ha) — care trimit rodul dulce și parfumat spre centrele de vinificație și crame. Producția de struguri este cu 800 kg la hectar superioară prevederilor. (În fotografia de sus-stînga: aspect de la centrul de vinificație al fermei industriale). Nu departe, în livezile Fermei Răducești, întinse pe 115 hectare „ard” cu flacără intensă Ionathanele, în vreme ce perele se sting în pilpiri crepusculare. După cum ne informează ing. Ștefan Huiu, șeful fermei, și aici, în cîteva zile, culesul — care acum se desfășoară din plin (foto sus-dreapta) — va fi încheiat.

În cîmp, după ce griul a fost așezat sub brazdă, pe cele 2 900 de hectare, se lucrează intens la recoltarea ultimelor suprafețe cultivate cu porumb. Pe măsură ce recolta este strînsă, cocenii sînt balotați și transportați în parcurile de furaje ale fermelor de animale. Apoi, intră plugurile (foto jos).

Dar cum utilajele nu întodeauna merg „ca ceasul”, intervenția celor de la atelierul mecanic este mai mult decît salvatoare (În fotografia din mijloc, Dumitru Dibu, șeful atelierului mecanic și președintele al comitetului sindicatului, împreună cu mecanicul Ștefan Dănescu, făcînd revizia unei prese de balotat).

Text : V. POMPILIU
Foto : D. CONSTANTINESCU

Buletin AGROMETEOROLOGIC

INSTITUTUL DE METEOROLOGIE ȘI HIDROLOGIE NE INFORMEAZĂ :

Vremea frumoasă și deosebit de călduroasă din primele zile ale intervalului 17-23 octombrie a devenit instabilă și s-a răcit în toată țara. Au căzut ploji temporare și sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice, în majoritatea zonelor, mai frecvente și abundente în vestul țării și Transilvania.

Caracteristic pentru evoluția regimului termic a fost vremea excesiv de călduroasă din primele două zile, mai ales în sudul țării. În noaptea de 19-20 octombrie însă invazia de aer rece, pe fondul unei radiații nocturne intense, a determinat scăderea temperaturilor minime din aer sub 0° în aproape toată țara.

Precipitațiile căzute în acest interval au fost mai frecvente și abundente în vestul țării și Transilvania, peste 30 mm; în culearul Mureșului, precum și în centrul și estul Banatului au depășit 50 mm (local peste 75 mm). Cantitățile cele mai mici de apă, sub 10 mm, s-au semnalat în Moldova, centrul și nordul Munteniei și în nord-estul Dobrogei. În restul teritoriului, precipitațiile au fost între 10 și 30 mm.

Ca urmare, rezervele de umiditate accesibile din stratul arabil s-au ameliorat puternic în Banat, Piemonturile vestice, nord-

estul Transilvaniei și culuarul Mureșului, teritorii în care umiditatea se află foarte apropiată de capacitatea de cîmp pentru apă. Ameliorări sensibile s-au produs în Cîmpia de vest (Arad-Satu Mare), Transilvania și zona de cîmpie din imediata vecinătate a Dunării. Cele mai mici rezerve se mențin în cea mai mare parte a Bărăganului, nordul Dobrogei și jumătatea de sud a Moldovei.

Ameliorarea regimului hidric al solului în cea mai mare parte a teritoriului agricol a creat condiții favorabile pentru reluarea proceselor de creștere și dezvoltare la culturile de toamnă în perioadele următoare. În ansamblu, la data actuală, ritmul de germinare și creștere este relativ încetinit datorită valorilor mai coborîte ale temperaturilor din aer și sol.

TIMPUL PROBABIL PENTRU INTERVALUL 25-31 OCTOMBRIE :

Cerul va fi mai mult noros în jumătatea de nord a țării, unde temporar vor cădea precipitații atît sub formă de ploaie, cît și sub formă de lapoviță și ninsoare. Vînt moderat din sectorul nord-vestic. Temperaturile vor crește ușor către sfîrșitul intervalului. Minimele vor fi cuprinse între -3° și 7°, iar maximele vor oscila între 5° și 15°, local mai ridicate.

Măsuri simple, eficiente, pentru

COMBATAREA EROZIUNII SOLULUI

- Contribuția mecanizatorilor la efectuarea lucrărilor pe curbele de nivel
- Culturile în fișii dau bune rezultate pe pante
- Nivelarea șiroirilor și ogașelor ajută la conservarea solului
- Acțiuni de împădurire pe ravene

Așa cum se știe, pe terenurile cu pante este obligatorie aplicarea agrotehnicilor specifice versanților, care înseamnă totodată și introducerea unor măsuri antierozionale adecvate. Ținând seama de importanța deosebită a acestei acțiuni, am putea spune de interes național, am socotit actual să reamintim câteva din măsurile simple puțin costisitoare ce pot fi introduse în fiecare unitate agricolă cu terenuri în pantă, scoțind în relief câteva din rezultatele obținute în această privință de unitățile agricole din județul nostru.

Lucrarea solului paralel cu curbele de nivel pînă la panta de 14—16% constituie o măsură de prim ordin, cu atât mai mult cu cît cu mașinile agricole existente astăzi în dotarea S.M.A. se pot efectua, pînă la această pantă, lucrări de calitate. În cazul cînd terenul a fost arat pe direcția pantei, cel puțin discuitul și însămînțatul trebuie efectuate pe direcția curbilor de nivel. Pe terenurile cu pante de peste 14%, acolo unde nu se pot efectua lucrările solului pe direcția curbilor de nivel, trebuie să avem în vedere ca, în primăvară, să se însămînțeze trifoliene, mai ales ghizdei, sparceță sau ierburii perene. Acest procedeu constituie pe de o parte un mijloc de combatere a eroziunii solului, iar pe de altă parte — o cale de sporire a bazei furajere.

Pe pante cu lungimi de peste 150—200 m, terenul trebuie fragmentat în mod obligatoriu în mai multe fișii, lățimea fiecăreia variînd în raport de panta terenului. În județul Maramureș au dat bune rezultate următoarele distanțe între fișii :

Panta terenului (în %)	Lățimea parcelei (în metri)	Distanța între benzi înierbate (în metri)
pînă la 5	400 - 200	150 - 100
5,1 - 12	200 - 150	100 - 50
12,1 - 14	150 - 100	50 - 30

În acest caz, parcelele sînt delimitate cu benzi înierbate de 3—4 m lățime. Rolul benzilor înierbate este în primul rînd acela de a micșora viteza de scurgere a apelor, particulele de sol depunîndu-se pe aceste benzi ; în 3—4 ani se formează, astfel, agrotetasele, care prin reducerea pantelor micșorează și efectul eroziunii. Nu se poate neglija nici faptul că parcelele astfel fragmentate prin trasarea benzilor înierbate îi obligă pe mecanizatori să execute lucrările paralel cu curbele de nivel. Un bun exemplu în această privință îl constituie C.A.P. Fărcașa, din județul nostru, unde datorită aplicării măsurilor amintite în prezent nu mai există nici o parcelă unde solul să nu fie lucrat paralel cu curbele de nivel. Numai în ultimii doi ani, în această cooperativă agricolă s-a schimbat orientarea lucrării solului pe 450 ha, care înainte au fost lucrate din deal în vale. În această privință, mecanizatorii secției S.M.A. Fărcașa au adus o substanțială contribuție.

După formarea parcelelor delimitate prin benzi înierbate este indicat să se aplice o rotație adecvată pantei, introducîndu-se sistemul culturilor în fișii. Bunăoară, dacă un versant se împarte în 3 fișii, rotația culturilor poate să fie următoarea : 1. — grîu ; 2. — ghizdei ; 3. — porumb. În cazul existenței a 6

fișii rotația s-ar prezenta astfel : anii 1—3 — ghizdei ; 4. — grîu ; 5. — porumb ; 6. — păioase de primăvară. Pot fi folosite și alte rotații asemănătoare. Prin aceste măsuri se realizează o repartizare teritorială mai judicioasă a culturilor, fără a se schimba structura lor în cadrul gospodăriei, micșorîndu-se, în schimb, cu mult efectul dăunător al eroziunii solului.

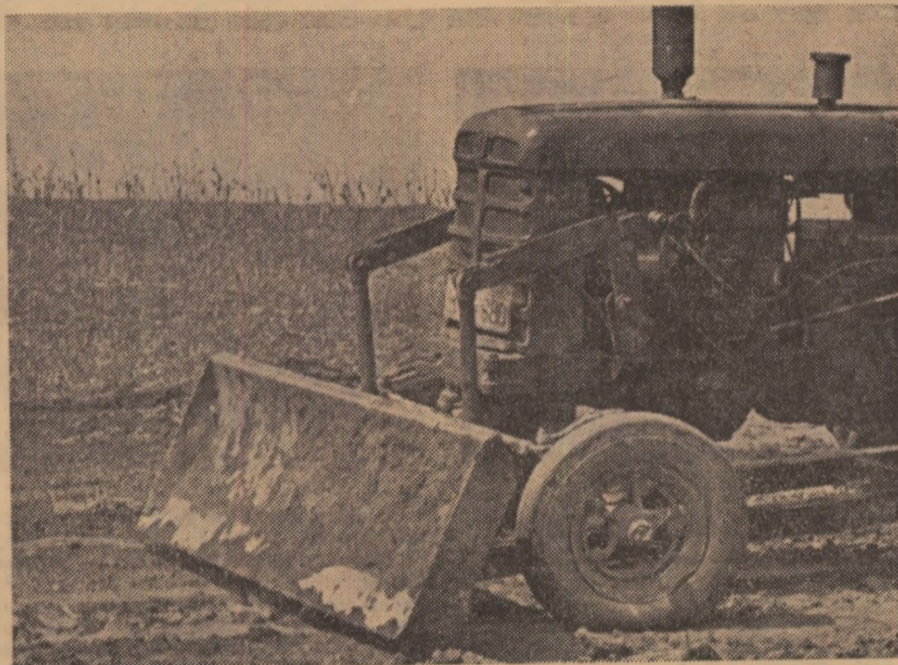
Nivelarea șiroirilor și a ogașelor cu buldozerul sau cu lama de buldozer, care se montează pe tractorul U—650, constituie o altă măsură a complexului de lucrări antierozionale. În foarte multe locuri aceste șiroiri sau ogașe împart terenul în multe parcele cu lățimea de 30—40 m și chiar mai mari, din care cauză lucrarea solului pe direcția curbilor de nivel nu este posibilă. Și în această privință tot tractoriștii din Fărcașa s-au aflat și se află în fruntea acțiunilor antierozionale, pînă în prezent recuperîndu-se peste 10 ha de teren arabil. Tractoristul Vasile Miclăuș, de pildă, cu un tractor U—650 înzestrat cu lamă de buldozer a nivelat o parcelă de 50 ha brăzdată de 5 ogașe mari. De asemenea, s-au evidențiat mecanizatorii Dumitru Maxim și Vasile Radu, care au nivelat toate ogașele din interiorul unei parcele de 150 ha, lucrînd numai cu

plugul de arat ; aceasta constituie, de altfel, o altă metodă simplă, economică, prin care se pot nivela ogașele din interiorul parcelelor.

Ravenele care deja au atins adîncimea de 2,5—3 m, mărînd an de an suprafața neproductivă, se pot reda producției prin plantarea lor cu salcîm, amorfă sau alte specii asemănătoare. Prin inițiativa Intreprinderii pentru execuția lucrărilor de îmbunătățire și exploatare a pajiștilor și a O.C.O.T. — Baia Mare au fost plantați în județ, în primăvara acestui an, puieți de salcîm și amorfă pe 70 ha care s-au prins foarte bine. Se prevede ca în 3—4 ani să dispară pe aceste suprafețe eroziunea de adîncime. În această acțiune s-au obținut bune rezultate în localitățile Băița de sub Codru, Groși, Fărcașa, Corni, Bicaz.

Am amintit cîteva lucrări care se pot aplica în prezent cu succes pe terenurile supuse eroziunii. Subliniem că, în zona de deal, agrotehnica pantelor constituie o măsură antierozională obligatorie, fără de care nu se pot obține producții mari și constante la nici o cultură agricolă.

Ing. Alexandru BRASSAY
O.C.O.T. Maramureș

Lamă de nivelat montată pe tractorul U—650

În aceste zile, cînd se pun bazele recoltelor viitoare, în condițiile agriculturii noastre în plin proces de modernizare, atenția tuturor, și în primul rînd a specialiștilor, trebuie permanent îndreptată spre folosirea și administrarea cît mai chibzuită a îngrășămintelor chimice sau organice.

Nu este pentru nimeni o noutate că, prin aplicarea unor metode de fertilizare și a unor tehnologii riguroase, an de an tot mai multe unități agricole obțin producții mari, la baza cărora stă și utilizarea rațională a îngrășămintelor. Deplasîndu-ne pe teren în județul Teleorman, am constatat un fapt semnificativ : interesul unităților agricole pentru utilizarea îngrășămintelor potrivit planurilor de fertilizare este mai mare decît în alți ani.

Pentru a avea o situație de ansamblu, pe întregul județ, asupra desfășurării campaniei de pregătire a recoltelor viitoare, ne-am adresat ing. Marin Cimbru, director general adjunct al D.G.A.I.A.A. Teleorman. Din cele relatate se remarcă atenția pe care a acordat-o conducerea direcției generale agricole pentru folosirea judicioasă a studiilor agrochimice și a planurilor de fertilizare, organizînd în acest sens un instructaj cu toți inginerii șefi din C.A.P., unde au fost expuse pe larg principiile privind folosirea rațională a îngrășămintelor minerale și organice, avînd ca bază studiul agrochimic. După instruire, inginerii șefi au fost repartizați pe centre intercooperatiste, lucrînd efectiv la întocmirea planurilor de fertilizare pentru campania 1973—1974 pe o suprafață de 370 000 ha. Relativ la desfășurarea lucrărilor propriu-zise de fertilizare, interlocutorul ne-a informat că s-au administrat îngrășăminte chimice pe mai mult de 120 000 ha (circa

Indatorire de seamă a fiecărui specialist — folosirea rațională a îngrășămintelor

PREOCUPĂRI INEGALE ÎN FERTILIZAREA TERENURILOR

10 000 tone), urmînd ca în cîteva zile această acțiune să fie terminată pe întreaga suprafață planificată.

Deplasîndu-ne la C.A.P. Conțești, l-am căutat pe președintele acesteia, ing. Vasile Huștea, la sediul cooperativei. Nu era aici. Paznicul ne-a indicat direcția în care plecase spre cîmp ; dăm de dînsul după o jumătate de oră pe o tarla ce urma să fie fertilizată și însămînțată. „După cum vedeți, ne spune interlocutorul, condițiile deosebite ale acestei toamne impun mai mult ca ori cînd să fim prezenți la desfășurarea lucrărilor de fertilizare. Trebuie să facem cîte 6—7 discuirii pe același loc pentru o pregătire optimă a terenului. Cu toate aceste greutăți vom reuși să terminăm semănatul. Pînă acum am administrat îngrășăminte chimice pe 900 ha, conform studiului agrochimic. Cît privește îngrășămintele organice, am împrăștiat pînă acum 2 000 tone pe o suprafață de 40 ha, folosindu-le în special pe terenurile cultivate cu legume”.

Un alt aspect pe care ni-l relatează în continuare interlocutorul, este cel legat de producția de porumb din anul acesta. Aici, la C.A.P. Conțești s-au obținut 6 500 kg de porumb boabe la hectar — în cultură neirigată — „secretul” acestei producții frumoase constînd, în

primul rînd, în fertilizarea, în optim, cu 70—80 kg de fosfor și 100—110 kg de azot (substanță activă) la ha.

În drum către o altă unitate, ne întîlnim cu Ion Irim, inginerul șef al consiliului intercooperatist Conțești, care ne-a relatat următoarele : producții de porumb asemănătoare celei de la C.A.P. Conțești s-au obținut și la unitățile din raza comunei Bragadiru, în special la C.A.P. „Zorile socialismului”, unde recolta medie la hectar a fost de 7 500 kg boabe. Aici, ca și la Conțești, fertilizarea în optim a fost făcută cu 80 kg de fosfor și 130 kg de azot (substanță activă) la hectar. Nu același lucru s-a întîmplat la unitățile din raza comunei Cervenia ; la una din cooperativele agricole de aici, producția de porumb a fost slabă — una din cauzele principale constituînd-o și nefolosirea îngrășămintelor chimice.

Continuîndu-ne vizita prin unități ajungem la C.A.P. Purani, unde-l întîlnim pe președintele unității, Marin Nedeș, care este și director al S.M.A. Purani. Aceasta nu-l împiedică să rezolve multitudinea problemelor care se pun pentru pregătirea recoltelor viitoare ; găsim aici o evidență strictă a culturilor, pe fiecare tarla, astfel ca substanța activă să fie dată corect, în

funcție de planta premergătoare, iar rotația culturilor să se efectueze cît mai eficient. Pentru fiecare cultură este folosită tehnologia cea mai adecvată. De exemplu, la grîu, a cărui însămînțare a fost terminată, s-au folosit, la hectar, 300 kg de îngrășăminte complexe și 200 kg de azotat de amoniu fiind încorporate în sol, în același timp, prin amestec. De asemenea, la porumb, la care s-a făcut fertilizarea optimă s-a realizat o producție de boabe, la hectar, de aproape 7 000 kg. La C.A.P. Purani, se dă aceeași atenție și culturilor de primăvară, urmînd ca toate suprafețele ce vor fi ocupate cu astfel de plante să fie fertilizate.

Există în județ și unități — e drept puține la număr — C.A.P. Cernetu, Mirzănești și altele — care nu au folosit îngrășămintele așa cum trebuie, aceasta ducînd la diminuarea cantității și calității recoltelor. Este necesar deci ca și specialiștii unităților respective să folosească în mai mare măsură studiile agrochimice și planurile de fertilizare — mijloace caracteristice agriculturii moderne — aceasta permițîndu-le să aplice științific, rațional, îngrășămintele și celelalte mijloace de ridicare a fertilității solurilor de care depind în mod hotărîtor recoltele viitoare.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a remarcă aportul adus de specialiștii Laboratorului de agrochimie și pedologie București, care au avut un rol deosebit în buna desfășurare a acțiunilor de fertilizare pe toată raza județului Teleorman, îndeosebi al dr. ing. Gheorghe Tăbăran, el acordînd o susținută asistență tehnică și urmărind îndeosebi modul în care se respectă indicațiile cuprinse în planurile de fertilizare.

Fl. CAMBIR

MENTA — o valoroasă cultură medicinală

Menta, denumită popular izmă bună sau mintă, este o plantă ierboasă cu miros plăcut și gust răcoritor datorită conținutului de ulei volatil și, în special, componentului principal al acestuia, mentolul. Se folosește mult atât în industria alimentară, la fabricarea lichiorurilor, bomboanelor, tutunului, pastelor de dinți, cât și în industria farmaceutică, la fabricarea multor medicamente.

În țara noastră cresc spontan foarte multe specii de mentă, care nu au însă aceeași acțiune medicamentoasă ca menta cultivată. Mentă cultivată are tulpina înaltă de 60—100 cm, dreaptă, cu patru muchii, ramificată, de la fiecare nod pornind câte două ramificații opuse. Este de culoare verde închis, cu

grijă ca odată cu gunoiul de grajd să se împrăștie și cenușa. În lipsa gunoiului de grajd se administrează 200 kg/ha superfosfat și 100 kg/ha sare potasică la arătura de bază, iar primăvara, în mustul zăpezii, 150 kg/ha azotat de amoniu.

Menta se înmulțește prin plantarea din toamnă a stolonilor subterani, în teren special pregătit. Pregătirea terenului înainte de plantare se face prin discuire repetate. Plantarea stolonilor se face în rigole (șanțulețe) adânci de 8—10 cm, care se pregătesc cu sapa, rărița sau cu mașinile folosite la deschiderea brazdelor în legumicultură. Distanța între rândurile de mentă trebuie să fie de 70 cm. Este necesar să se acorde o atenție deosebită păstrării

parte de buruienii. Atunci când rândurile s-au conturat bine, intervalele se prășesc cu prășitorii, iar pe rând buruienile vor fi plivite manual.

În zonele din sudul țării, menta trebuie irigată pe brazde sau prin aspersiune, folosindu-se la o udare cca. 300—350 m.c. apă la hectar. Numărul udărilor este în funcție de precipitațiile căzute și se aplică la un interval de 15—20 zile.

Recoltatul se face în funcție de partea din plantă care se contractează. Astfel, de la mentă se folosesc iarba proaspătă, iarba uscată sau frunzele uscate. Iarba proaspătă se folosește de regulă, la obținerea uleiului. Aceasta se recoltează la 5—7 cm de la suprafață (cu secera, cu coasa sau cu cositoarea) în momentul când 50—75% din plante au înflorit. Atunci când se urmărește obținerea de iarbă uscată, recoltatul se efectuează când plantele au înflorit în proporție de 30—40%.

Pentru obținerea frunzelor uscate, recoltatul începe mult mai timpuriu, urmărindu-se în acest caz lungimea frunzei, care constituie unul din criteriile de calitate a acestora (calitate superioară — 6 cm; calitatea I — 4 cm; calitatea a II-a — sub 4 cm). În acest caz, recoltarea se face în trei etape și anume: în prima și în a doua etapă, frunzele se recoltează din lan, direct de pe plantă, una câte una, iar în etapa a III-a, plantele se taie în momentul când sînt înflorite în proporție de 20—25% și apoi tulpinile se strunjesc. Strunjirea se efectuează foarte ușor numai dacă plantele sînt proaspăt recoltate și neofilite. Uscarea frunzelor se face pe hîrtie, rogojină, prelate sau pe rame, întinse în strat subțire, în încăperi bine aerisite (șoproane, poduri). Recoltarea tuturor părților de plantă la mentă trebuie să se facă după ce roua s-a ridicat, între orele 9—16 pe timp frumos, însorit și fără vînt.

Producțiile de la o cultură de mentă bine întreținută sînt mari, demonstrînd rentabilitatea acestei specii. Astfel, la iarba proaspătă se pot obține ușor 12 tone la hectar, producție care, valorificată la 1,60 lei/kg, poate asigura circa 19 000 lei/ha. Transformată în iarbă uscată, recolta poate aduce un venit de peste 21 000 lei la hectar. În cazul producției de frunze uscate, considerîndu-se o producție medie de 200 kg/ha frunze de calitate superioară (40 lei/kg), 300 kg/ha frunze de calitate I (32 lei/kg) și 350 kg/ha frunze de calitate a II-a (23 lei/kg) se poate realiza un venit total de peste 26 000 lei/ha.

Dr. ing. Emil PĂUN
I.C.C.P.T. Fundulea

AGROTEHNICA DETERMINĂ CANTITATEA ȘI CALITATEA RECOLTEI

nuanțe roșii violacee pe muchii. Frunzele sînt de aceeași culoare, iar pețiolul și nervurile sînt colorate roșu-violeace. Florile sînt colorate violet pînă la roz.

În afară de tulpini, menta are și stolonii — subterani și aerieni. Stolonii subterani sînt de culoare albă, au o poziție orizontală în soliar la noduri formează rădăcini. Cei aerieni apar de regulă pe nodurile tulpinii situate la nivelul solului, pe care se întind, formînd la noduri rădăcini și mici lăstari din care se obține a doua recoltă (otava).

În afară de faptul că această plantă trebuie să-și găsească un loc în fiecare curte, alături de florile ce împodobesc gospodăria, ea poate fi plantată pe loturile personale deoarece prin producțiile ce se realizează poate constitui o sursă importantă de venituri. Pentru aceasta, menta se va amplasa după prășitoare îngrășate, borceaguri, cereale de toamnă sau leguminoase care trebuie să lase terenul curat de buruieni, bogat în materii hrănitoare. După acestea, se va ara întotdeauna la 28—30 cm. Înaintea arăturii se împrăștie gunol de grajd bine fermentat, care se găsește din abundență în orice gospodărie țărănească. Se pot administra pînă la 40 de tone la hectar, avînd

umidității stolonilor de la scoatere și pînă la plantare. Aceștia trebuie să fie în permanență acoperiți cu sol sau cu paie umede. De asemenea, rigolele deschise se plantează și acoperă imediat. Este dăunătoare deschiderea rigolelor cu mai mult de 1—2 ore înainte de plantare. De asemenea, nu trebuie să se planteze niciodată în sol uscat și bolovănos deoarece cultura poate fi compromisă parțial sau chiar total.

Plantatul propriu-zis se face în această lună și se execută prin așezarea a câte 2—3 stolonii pe fundul rigolei, în șir continuu. În cazul folosirii unui material de slabă calitate, numărul stolonilor se mărește, avînd în vedere că la un hectar trebuie să se planteze între 1000—1200 kg de stolonii de culoare albă, curățați de celelalte resturi de plantă.

După plantare, rigolele se închid imediat, avînd grijă ca stolonii să fie acoperiți cu 8—10 cm de sol umed, care se tasează ușor cu piciorul sau cu ajutorul tăvălugului inelar, în cazul suprafețelor mari. Plantată în mod corespunzător, menta ierneză bine, chiar și la temperaturi scăzute.

Primăvara, imediat ce se poate intra în cîmp, cultura de mentă trebuie grăpată cu grapa cu colți, perpendicular pe rânduri pentru a distruge o mare

șă preia și să valorifice această experiență. Realizarea unor producții mari de legume în anul viitor este condiționată, bineînțeles, și de respectarea complexului de măsuri agrotehnice specifice acestor culturi. O serie de lucrări trebuie făcute de pe acum: eliberarea terenurilor, executarea arăturilor, încorporarea în sol a întregii cantități de îngrășăminte naturale și chimice asigurate. Pentru obținerea, în cooperativile agricole, în 1974, a unei producții medii planificate de legume de 16 500 kg/ha, s-a asigurat și o bază materială îmbunătățită: toată cantitatea necesară de semințe, o cantitate de 245 000 tone de îngrășăminte chimice (circa 1 000 kg/ha) pentru fertilizarea de bază și pe fenofaze, un sortiment mai variat de erbicide și pesticide, reprezentînd circa 3 300 tone de substanță activă.

În anul viitor se vor extinde suprafețele de sere înmulțitor și de solarii încălzite, pentru producerea răsadului și se vor lua toate măsurile pentru folosirea intensivă a celor existente. Acest lucru nu trebuie să ducă însă la neglijarea răsadnițelor clasice existente în C.A.P. Ele se vor inventaria și repara, urmărindu-se folosirea lor în totalitate pentru producerea răsadului necesar acestor unități.

E nevoie de mai multă preocupare din partea organelor agricole pentru asocierea cooperativelor agricole în acțiunea de dezvoltare a bazei de producere a răsadurilor.

În această perioadă de vîrf, considerăm că nu există sarcină mai de seamă pentru specialiștii din legumicultură decît rezolvarea operativă, la fața locului, a tuturor problemelor din această campanie de toamnă, concomitent cu organizarea și pregătirea cu temeinicie a bazei producției anului viitor.

(Urmare din pag. 1)

vor trebui realizate în condițiile menținerii aproximativ la același nivel, a suprafețelor cultivate.

Pentru a pune baze temeinice viitoarei recolte de legume, Centrala pentru legume și fructe, prin întreprinderile județene, centrele teritoriale de legume-fructe, prin specialiștii acestora și ai unităților de producție, desfășoară, de pe acum, o intensă activitate organizatorică și tehnică.

O etapă importantă a procesului de organizare a producției de legume a anului viitor o constituie încheierea contractelor, acțiune care trebuie să fie terminată. Dar cu excepția județelor Satu-Mare, Brașov, Maramureș, Harghita, Hunedoara, Caraș-Severin, unde ea s-a terminat sau se află într-un stadiu avansat în restul județelor trebuie depuse eforturi susținute pentru încheierea contractelor pînă la cel tîrziu la 30 octombrie.

Acum, concomitent cu definitivarea planurilor de producție și cu încheierea contractelor, în fiecare cooperativă agricolă de producție și în fiecare fermă de stat trebuie să se verifice modul de amplasare a suprafețelor legumicole. Aceasta înseamnă să se rezerve legumelor terenuri fertile, plane, neîndabile, în sisteme de irigații, pretabile pentru mecanizarea lucrărilor. Este necesar să se insiste asupra acestor probleme și, cu ajutorul direcțiilor generale agricole, să se facă reamplasarea tuturor fermelor legumicole care în anii trecuți au fost afectate de inundații sau exces de umiditate, ținîndu-se cont de cerințele maximei favorabilități.

Respectîndu-se indicațiile date și cu prilejul consfățuirilor cu inginerii șefi din cooperativele agricole, trebuie să se continue acțiunea de concentrare a suprafețelor, de profilare și specializare a unităților, astfel încît să se poa-

Cuvîntul specialistului

ADAPTAREA MAȘINII MPR-5 PENTRU PLANTAREA RIZOMILOR DE MENTHA PIPERITA

Mașina de plantat răsaduri MPR-5, concepută pentru mecanizarea plantării diferitelor răsaduri de legume, poate fi adaptată cu destulă ușurință și pentru executarea mecanizată a plantării rizomilor de mentă.

Adaptările sînt concentrate în exclusivitate asupra secțiilor de plantare a răsadurilor (Fig. 1) și constau în următoarele operațiuni:

1. Se renunță definitiv la mecanismul de transmisie cu roți diațate și, implicit, la aparatul de distribuție a răsadului, deoarece rizomii de mentă trebuie plantați în poziție orizontală și în șir continuu (cap la cap), respectîndu-se adîncimile de 8—10 cm în cazul plantărilor de primăvară și 10—12 cm, la cele de toamnă.

2. Suportii în care se montează brăzdalele pentru deschiderea rigolelor de plantare se desprind din șuruburi și se deplasează cît mai mult posibil spre capătul cadrului fiecărei secții de plantare, unde se fixează din nou prin stringerea șuruburilor. În felul acesta, rigola de plantare este menținută deschisă pe o lungime apreciabilă, fapt ce ușurează așezarea rizomilor de mentă pe fundul rigolei de către flectarea muncitor și face posibilă observarea distribuției acestora în poziție orizontală, în șir continuu, conform normelor impuse de tehnologia de cultură a mentei.

3. Se renunță complet la instalația de udare, eliminîndu-se o operațiune în plus, ceea ce face ca flectarea muncitor plantator să-și concentreze atenția numai asupra distribuției rizomilor de mentă pe fundul rigolei, în condițiile arătate.

4. Se reglează distanța de plantare între rînduri, prin montarea secțiilor de plantare la 70 cm una de alta, știut fiind că aceasta este distanța optimă de plantare a mentei. Sînt necesare astfel numai 4 secții de plantare, care se vor monta de asemenea manieră încît să

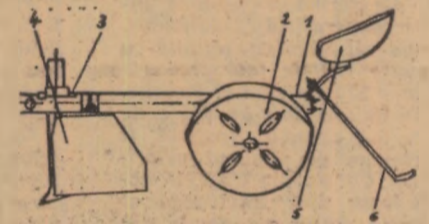

Fig. 1 — Schema generală a unei secții de plantare a mașinii M.P.R.-5, după adaptarea sa în vederea plantării rizomilor de mentă.

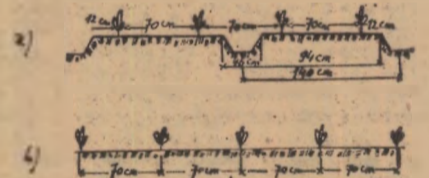

Fig. 2 — Schema de plantare a rizomilor de mentă cu mașina M.P.R.-5, adaptată pentru această operație (a — teren modelat; b — teren nemodelat).

efectueze plantarea rizomilor de mentă după schemele prezentate în figura 2.

Pregătirea terenului și a materialului de plantat. Terenul destinat plantării mentei cu mașina MPR-5, adaptată în acest scop, trebuie afînat în prealabil pînă la adîncimea de peste 15 cm și bine mărunțit. Rizomii folosiți pentru plantare se vor fasona în așa fel încît să prezinte circa 20—25 cm lungime, pentru ca muncitorii să-i poată așeza pe fundul rigolei cît mai comod și în strînsă corelație cu viteza agregatului, fără a da naștere la discontinuități pe rîndurile respective. Pentru a asigura o funcționare continuă a agregatului este necesar ca parcela destinată plantării să fie aprovizionată cu o cantitate suficientă de rizomi, care se vor așeza în punctele unde urmează a se face alimentarea mașinii.

Precizări privind exploatarea corectă a agregatului. Muncitorii care vor lucra cu mașina de plantat rizomii de mentă trebuie instruiți în așa fel încît să deservescă corespunzător secția de plantare, adică să așeze rizomii pe fundul rigolei, în poziție orizontală și în șir continuu. De asemenea, ei trebuie instruiți să semnalizeze situațiile cînd, din cauza vitezei prea mari de deplasare a agregatului, nu reușesc să facă față cu așezarea rizomilor de mentă după normele indicate mai sus.

Ing. Ion ROVENȚA
Centrocoop

RECOLTA DE LEGUME

nații — export și materie primă pentru fabricile de conserve. Primele rezultate au apărut încă în acest an: prin organizarea de ferme specializate în producerea de legume pentru conserve (castraveți, tomate, fasole etc.) s-a îmbunătățit situația economică a fabricii de conserve Caracal. Și în județul Constanța, prin organizarea corespunzătoare a fermelor proprii de producere a materiei prime de legume pentru fabrica de conserve „Munca” s-au obținut producții mari de legume la hectar (35—40 tone de tomate, 15—20 tone de ardei etc.) și o eșalonare corespunzătoare a recoltei și a aprovizionării cu materie primă. Astfel de inițiative și rezultatele deosebite obținute pe linia bunei organizări a legumiculturii constituie un bun exemplu și pentru celelalte județe, datorate

EXPOZIȚII — TÎRG DE TAURINE

Printre alte realizări înregistrate în sectorul creșterii animalelor, anul 1973 a marcat extinderea într-un număr mai mare de județe, a expozițiilor-tîrg, manifestări de profil de mare eficiență, prilej minunat de trecere în revistă a realizărilor obținute în fermele unităților agricole socialiste, în gospodăriile personale ale crescătorilor de animale. Oferind un cadru organizat de trecere în revistă a stadiului de dezvoltare a creșterii animalelor în județul respectiv, expozițiile-tîrg au prilejuit, oriunde, un dialog viu, un util schimb de experiență între crescători, practicieni, specialiști, oameni de știință și cadre de conducere din instituții locale și centrale. Confruntarea de opinii, mai ales cînd asemenea manifestări sînt precedate și de simpozioane științifice, aprecierea „pe viu” a stadiilor la care s-a ajuns în vasta activitate de ameliorare, permit, fără îndoială, luarea unor decizii colective, verificate de practică, apropiate forurilor responsabile de realitatea obiectivă.

În acest context, tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la adunarea populară de la Slobozia cu ocazia Zilei Recoltei, arăta că „astăzi munca agricolă nu se mai poate face decît cu mijloace moderne, decît aplicînd cuceririle științei, decît cu oameni cu cunoștințe temeinice...”.

În sectorul creșterii animalelor, expoziția zootehnică-tîrg, cu întregul său lanț de manifestări se transformă într-o autentică universitate populară. Tocmai de

aceea, organizatorilor le revin responsabilități multiple, care condiționează însuși succesul acțiunii. În vederea realizării acestui deziderat, considerăm că organele de resort din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, din cadrul consiliilor populare județene, propaganda agricolă, în general, își pot aduce o contribuție deosebit de utilă începînd cu elaborarea regulamentelor de organizare și desfășurare, a expozițiilor zootehnice, a proiectelor tip care să permită utilizarea materialelor locale, dar care să asigure și minimum de condiții tehnice și terminînd cu folosirea judicioasă și obiectivă a fondurilor de premiere în așa fel încît acestea să stimuleze interesul participanților. Nu ar fi poate lipsită de interes nici planificarea mai judicioasă a unor astfel de manifestări, care să permită extinderii schimbului de experiență între județe, cel puțin dintr-o zonă anumită și, eventual, confruntarea la nivel republican a celor mai bune rezultate obținute.

Avem convingerea că abordarea cu mai multă insistență a acestei probleme va da valențe noi propagandei agricole, în general, celei zootehnice, în special, și va spori aportul la îndeplinirea marilor sarcini cu care se confruntă agricultura.

În numerele trecute am prezentat cititorilor expozițiile zootehnice organizate la Sighetul Marmăței, la Sălaj și la Tîrgu-Mureș. În acest număr ne-am oprit la cele organizate în Cîmpia Bărăganului și la poalele Rarăului.

ÎN CÎMPIA BĂRĂGANULUI...

Duminică îngălbenită de toamnă. În ciuda vremii posomorite, șoseaua București-Oltenița cunoaște o zarvă puțin obișnuită. La kilometrul 20, în comuna Frumușani, poposesc încă din zorii zilei șiruri nesfîrșite de mașini. Se organizează aici, pentru prima dată o expoziție-tîrg de taurine. Alături de animale provenite din fermele zootehnice ale întreprinderilor agricole de stat și ale cooperativelor agricole, sînt expuse și animale crescute în gospodăriile personale ale țărănilor. Într-un stand, plasat central, sînt prezentate vaci și juninci provenite de la Institutul de cercetări pentru creșterea taurinelor — Corbeanca. Grafice sugestive înfățișează rezultatele obținute în această unitate fruntașă de cercetare.

În județul Ilfov, concentrarea și specializarea producției animale în unități de tip industrial, în care se aplică tehnologii moderne reprezintă o realizare însemnată în cadrul Programului Național de dezvoltare a zootehniei. Numai în zona Oltenița-Giurgiu, în complexele și fermele de tip industrial se îngrășă și se livrează anual peste 700 000 de porcine și 50 000 de bovine. Dacă în creșterea păsărilor și a porcilor și în îngrășarea tineretului taurin s-au obținut rezultate meritorii, în creșterea vacilor de lapte se bate încă pasul pe loc. Tocmai de aceea, în acest sector se vor lua măsuri care să ducă la obținerea unor rezultate satisfăcătoare în timpul cel mai scurt. Constituirea primelor șase asociații intercooperatiste pentru creșterea vacilor de lapte reprezintă, în acest sens, un pas înainte. Paralel cu mai buna organizare a muncii, unitățile agricole socialiste, vor trebui să-și reconsidere poziția față de producția de furaje, față de calitatea lor. Deși județul Ilfov se află în zonă cerealiară, există condiții pentru ca zootehnia să-și ridice considerabil ponderea în anasamblul producției agricole.

În cadrul programului, ing. Gheorghe Liciu, director general adjunct la Direcția generală județeană Ilfov pentru agricultură industrie alimentară și ape și conf. ing. Vasile Temi-

șan, directorul Institutului de cercetări pentru creșterea taurinelor — Corbeanca au făcut expuneri detaliate în legătură cu activitatea desfășurată, rezultatele obținute și obiectivele de viitor în ameliorarea animalelor, pentru sporirea continuă a efectivelor și a producției acestora.

Așa cum a reieșit din expunerile făcute se va acționa și mai puternic pentru extinderea rasei Holstein, potrivit prevederilor Programului Național pentru această zonă; în vederea extinderii activității de selecție se va efectua controlul oficial al producției de lapte la cel puțin 25% din efectivul de vaci; întregul efectiv de vițele va fi oprit la reproducție pînă la prima fătare; pentru grăbirea progresului genetic, însămintările artificiale vor fi extinse la întregul efectiv de vaci din unitățile agricole socialiste și în sectorul gospodăriilor populației (pe această linie, 40% din

vacile și vițelele existente la începutul anului au fost însămintate artificial cu material seminal provenite de la tauri de rasă Holstein, de mare productivitate); și va lua ființă o fermă specializată în creșterea de vițele de reproducție — metise de Holstein — care să furnizeze material pentru popularea noilor complexe intercooperatiste pentru creșterea vacilor.

În continuare, s-a trecut la vizitarea expoziției, la premiarea celor mai valoroase animale, a specialiștilor și îngrijitorilor care, prin activitate perseverentă prin pricepere au reușit să obțină rezultate remarcabile. Popasurile făcute la un stand sau altul, discuțiile purtate au prilejuit veritabile schimburi de experiență dar și demonstrații grăitoare în legătură cu potențialul real existent în zootehnie, departe de a fi valorificat încă la întreaga sa capacitate.

Tot la Frumușani, sau în altă parte, crescătorii de animale din județul Ilfov și-au propus să se întâlnească în toamna anului viitor cu rezultate și mai bune.

Ing. Lucian ROȘCA

Instantaneu la expoziția de la Frumușani

...LA POALELE RARĂULUI

Admirînd pitorescul peisajului bucovinean, frumusețea animalelor prezentate la expoziția-tîrg organizată, nu de mult, la Cîmpulung Moldovenesc, avem convingerea că fiecare participant la această „sărbătoare zootehnică” păstrează amintiri de neuitat, învîntăminte prețioase.

Expoziția a creat un cadru deosebit de favorabil pentru dezbaterile unor probleme de mare actualitate în această zonă a țării, în care întinderea nesfîrșită a pajiștilor creează condiții deosebit de favorabile creșterii animalelor. Punînd în valoare aceste condiții, țărăniile crescătorilor de animale, beneficiind de sprijinul multilateral al statului, și-au adus, an de an, o contribuție sporită la realizarea fondului centralizat de produse agroalimentare necesare unei mai bune aprovizionări a populației.

Consemnăm câteva din discuțiile purtate cu țărăniile crescătorilor de animale prezente la expoziție.

„Dorința noastră a tuturor — ne spune Vasile Crăcană, crescător de animale din comuna Stulpicani — este să ținem în gospodărie cît mai multe vite, să le îngrijim bine pentru a obține și a valorifica, prin contracte în-

cheiate cu statul, cantități sporite de carne, lapte și lînă. Și, cum totul depinde de noi, împreună cu soția mi-am orientat eforturile în câteva direcții principale. Una dintre acestea este asigurarea hranei animalelor. De pe cele 11 ha cu pășuni și fînețe naturale reușesc să realizez, în fiecare an, atîtea furaje încît să pot crește 100 de oi, 14 taurine (din care 5 sînt vaci cu lapte, iar 3 juninci gestante), 2 porci și 3 cai. Anul acesta numai pînă la sfîrșitul lunii septembrie am valorificat cu statul 5 vițe a căror greutate totală s-a ridicat la 1 500 kg, 20 de miei, 3 000 litri de lapte, 300 kg de brînză de oi și 150 kg de lînă.”

Un alt priceput crescător de animale, Ion Grămadă, din comuna Breața, ne-a spus, la rîndul său, că de la începutul anului și pînă acum a vîndut statului în contul contractelor încheiate — 3 taurasi, care au cîntărit la livrare cîte 380 kg fiecare, precum și 11 000 litri de lapte. „Reținînd pentru prăsilă vițele provenite din mame cu o producție mare de lapte, însămintate artificial, hrănindu-le bine, încă de mici, cu fîn și țărîțe, am putut să-mi asigur vaci bune, cu producții de peste 3 000 kg de lapte. Vacilor

gestante, în ultimele 6 săptămîni înainte de fătare, le dau zilnic cel puțin cîte 1 kg de secară măcinată sau alte furaje concentrate. Astfel, ele intră în lactație bine pregătite, ceea ce face să pot obține de la ficcare, după întărcarea vițelului, cîte 20—25 litri de lapte pe zi”.

„Tîrgul-expoziție organizat în orașul nostru — a ținut să ne spună crescătorul Toader Tirodar din Cîmpulung Moldovenesc — ne-a dat prilejul să vedem animale frumoase, bine îngrijite, ceea ce a făcut ca în mintea fiecărui gospodar din zona de munte să încolțescă ambiția pentru a crește cît mai multe vite, de a obține producții cît mai mari. Pînă la apariția Hotărîrii din 13 iulie a.c. nu mă interesam în mod deosebit de greutatea animalelor la livrare. Acum însă, cînd prețurile de contractare s-au majorat, cointeresarea noastră crește în special la animalele cu greutatea mai mare de livrare. De aceea, am stabilit, împreună cu soția, să hrănim vițelii cum trebuie, așa încît la predare fiecare să aibă cel puțin 400 de kilograme”.

Am ascultat și alți crescători de animale și, îmbucurător, toți și-au exprimat hotărîrea ca la viitoarea ediție a expoziției, în anul 1974, să se prezinte cu rezultate și mai bune.

Ion BĂNCESCU

PREMIILE I ACORDATE LA CELE DOUĂ EXPOZIȚII

Frumușani — Ilfov

● Vaca matr. 680363, proprietatea Institutului de cercetări pentru creșterea taurinelor — Corbeanca; rasa Holstein; născută în anul 1968; la a doua lactație a produs 6 533 kg de lapte cu 3,65% grăsime, totalizînd 238 kg de grăsime; clasa Record.

● Vaca Frunza, matr. 868, proprietatea C.A.P. Spanțov, rasa Roșie; născută în 1969; în lactația a 3-a, produce zilnic 21 kg de lapte.

● Vaca Geia, proprietatea crescătorului Ion Gheorghe din comuna Coseșeni; rasa Brună; născută în 1965; în lactația a 5-a, produce zilnic 18 kg de lapte.

● Juninca matr. 700185, proprietatea I.A.S. Ciorogirla, ferma Dragomirești; metis F 2 de Holstein; născută în 1970; provine din părinți de mare productivitate.

● Juninca Zina, proprietatea crescătorului Vasile Balaban din comuna Putineiu; metis al rasei Brune; născută în 1972; provine din părinți de mare productivitate.

● Juninca Rosa, matr. 4382, proprietatea C.A.P. Frăsinet; metis al rasei Brună; născută în 1971; provine din părinți de mare productivitate.

Cîmpulung-Moldovenesc

— Suceava

● Taurul Ghimpele, matr. 2663, proprietatea Centrului județean de reproducție și selecție la animale; rasa Brună, născut în 1964.

● Vaca Rodica, matr. 107, proprietatea Stațiunii experimentale Suceava, rasa Holstein roșu (Routbunte); născută în 1969; a produs, la lactația a III-a, 4 759 kg de lapte.

● Vaca matr. 710082, proprietatea I.A.S. Suceava, ferma Iliești, rasa Holstein; născută în 1971; în prima lactație produce zilnic 34 kg de lapte.

● Vaca matr. 68092, proprietatea I.A.S. Rădăuți, ferma Siret, metis F 1 Holstein negru, născută în 1968; în lactația a III-a a dat 4 500 kg de lapte.

● Vaca Mindra, matr. 834, proprietatea asociației intercooperatiste Todirești; rasa Brună; născută în 1967; în lactația a IV-a a produs 3 800 kg de lapte.

● Vaca Margareta, proprietatea crescătorului Ioachim Giosan din Cîmpulung Moldovenesc; rasa Pintzgau negru; în lactația a IV-a produce zilnic 18 kg de lapte.

● Vaca Negruța, proprietatea crescătorului Samoilă Hison din comuna Minăstirea Humorului; rasa Pintzgau negru; în lactația a IV-a produce zilnic 21 kg de lapte.

În afara premiului I, la ambele expoziții s-au mai acordat numeroase premii II și III și mențiuni în bani sau obiecte, stimulente pentru extinderea acestei înțeleptici practice cu pasiune.

Duminică s-a încheiat expoziția internațională

ETAVA '73

Manifestare de prestigiu, expoziția internațională de echipament, utilaje și materiale pentru agricultură, industrie alimentară și industria de ambalaje, accesorii pentru turism, vânătoare și pescuit — ETAVA '73 — și-a închis porțile, duminică 21 octombrie a.c. Timp de opt zile, mii de vizitatori, printre care numeroși specialiști, studenți, elevi, au urmărit cu viu interes produsele prezentate atât de țara noastră — gazda expoziției — cât și de peste 100 firme și întreprinderi din: Anglia, Austria, Belgia, R. S. Cehoslovacă, Danemarca, Elveția, Franța, R. D. Germană, R. F. Germania, Italia, Israel, R. S. F. Iugoslavia, Olanda, R. P. Polonă, Portugalia, Suedia, R. P. Ungară, U.R.S.S.

Expoziția Etava '73 s-a înscris pe linia tradiției țării noastre de a dezvolta manifestările menite să facă larg cunoscute realizările economiei noastre și ale altor popoare, să întărească contactele comerciale, consolidând legăturile de cooperare și colaborare în diferite domenii de activitate.

O notă dominantă a expoziției a constituit-o tehnicitatea ridicată a majorității exponatelor prezentate. Atât în pavilionul românesc — care a deținut 6100 mp — cât și în celelalte au putut fi văzute cele mai noi realizări ale tehnicii agricole — ne referim îndeosebi la mașini și utilaje, aparatură și instalații pentru industria alimentară și ambalaje etc. Vizitatorii s-au oprit vreme îndelungată și la standurile unde au fost expuse materiale, obiecte, utilaje pentru vânătoare, pescuit și turism.

La pavilionul românesc, o deosebită atracție au prezentat-o cele peste 150 de tipuri de tractoare și mașini agricole, autocamioanele și autobasculantele de mare tonaj și alte produse similare. Mult apreciate au fost, la rândul lor, mobila, produsele destinate turismului, precum și exponatele cinegetice din cadrul pavilionului nostru unde au fost prezentate sugestiv principalele bogății naturale ale României, accentuându-se pe posibilitățile de dezvoltare a pescuitului, vânătorii și a turismului.

Aminteam de nivelul tehnic ridicat al expoziției. Merită reliefat faptul că, prin grija organizatorilor acestei manifestări internaționale, trei din cele opt zile au fost rezervate specialiștilor, prezentându-se, în cadrul diferitelor pavilioane, prelegeri, filme, diapozitive și alte materiale documentare.

În încheiere, se poate aprecia că expoziția Etava '73 a constituit un bun prilej de întărire a contactelor comerciale, de promovare a colaborării eco-

nomice internaționale în acest domeniu. Contractele și celelalte tranzacții comerciale încheiate cu această ocazie între diferite întreprinderi românești și firme sau organizații similare din diferite țări constituie dovezi cît se poate de elocvente. Aceste aspecte au fost subliniate de altfel și în impresiile pe care unii participanți la expoziție le-au împărtășit revistei noastre.

NOUTĂȚI, IMPRESII, CONTACTE COMERCIALE

Vladimir Labzin, directorul pavilionului U.R.S.S.: „Nu este prima oară cînd particip în România la asemenea manifestări internaționale. Și de data aceasta, gazdele ne-au primit cu multă ospitalitate și atenție. Am putut remarca, de la început, nivelul superior de organizare al expoziției, gradul ridicat de tehnicitate al acesteia. Și la această expoziție am căutat să ne prezentăm cu exponate cu calitate deosebită, competitive pe plan internațional. Printre acestea se pot număra diferite tipuri de tractoare și mașini agricole, echipamente pentru industria alimentară, aparatură electronică — televizoare etc.

Am vizitat cu mult interes diferitele pavilioane ale expoziției, printre care și cel românesc, luînd legătură directă cu numeroși specialiști ai țării gazdă. Am avut numeroase întâlniri cu reprezentanți ai unor întreprinderi și unități românești, cu care ocazie au fost perfectate schimburi economice reciproci avantajoase.

Prof. Donadio Sisino, director adjunct al pavilionului Italiei: „Expoziția a colncis cu un eveniment deosebit de semnificativ, după aprecierea mea vizita în România a ministrului comerțului exterior al Italiei, Matteo Matteotti, cu care prilej au fost studiate posibilitățile de dezvoltare a relațiilor comerciale, a colaborării și cooperării dintre România și Italia. De altfel, cunoaștem că schimburile de mărfuri între cele două țări sînt în continuă creștere. Și aici, la Etava '73 am căutat să ne prezentăm cu tot ceea ce avem mai nou în domeniile care au făcut obiectul expoziției. Printre exponatele care au stîrnit interes se numără incubatoarele de mare volum pentru diferite specii de păsări și utilajele destinate industriei alimentare și cele de ambalaje“.

Biserka Bratovlć, diplomat-economist, directoarea pavilionului R. S. F. Iugoslavia: „De multă vreme sîntem în legătură cu diferite întreprinderi și instituții de comerț românești; între țările noastre se consolidează trainice acțiuni de cooperare și colaborare economică. La actuala expoziție am constatat că prietenii noștri români au prezentat exponate, îndeosebi tractoare și mașini agricole, care ne interesează în mod direct. Apreciez că Etava '73 a constituit încă un prilej de a cunoaște

realizările tehnice obținute pe plan mondial în domeniile care au constituit obiectul expoziției, de a întări relațiile de colaborare economică internațională“.

Wolfgang Buschmann, din cadrul pavilionului R. F. Germania: „Sînt directorul unei crescătorii de animale de prăsilă, situată lângă Koblenz; particip a doua oară, aici în România, la asemenea expoziții și am avut diferite contacte economice cu specialiști din țara gazdă în cadrul diferitelor manifestări economice. Nivelul tehnic și organizatoric al expoziției Etava '73 a fost ridicat, majoritatea exponatelor fiind prezentate sugestiv. Apreciez că există posibilități pentru lărgirea schimburilor comerciale între țările noastre, îndeosebi în domeniul tehnicii agricole, dezvoltării zootehniei, industriei alimentare etc“.

Dr. Imrich Stefko, directorul pavilionului R. S. Cehoslovace: Expoziția Etava '73 a fost mult specializată, ea constituind nu numai o oglindă a realizărilor în domeniile respective, ci și un punct de plecare pentru consolidarea relațiilor economice între diferite țări. În decursul celor opt zile și noi am avut numeroase contacte cu întreprinderi românești, încheind contracte economice reciproci avantajoase. Socotesc că avem încă multe posibilități pentru întărirea colaborării și cooperării economice între Cehoslovacia și România. Producția de mașini și utilaje pentru industria alimentară, ca și de ambalaje este unul din domeniile în care putem, după părerea mea, să dezvoltăm și mai mult legăturile economice“.

Ing. N. FLORIAN

O parte din mașinile și utilajele prezentate de întreprinderea „Romagrimec” din cadrul M.A.I.A.A.

Aspect al pavilionului R. D. Germane

Drumul pe care îl parcurge un soi din laboratorul amelioratorului pînă la existența lui de sine stătătoare, pe zeci și sute de mii de hectare, nu este dintre cele mai scurte și nici dintre cele mai netede. „Obstacolele” — diversele examinări și încercări — departe de a avea menirea unei frîne, urmăresc certificarea în deplină cunoștință de cauză a însușirilor „proiectate” de creatorii de soiuri și așteptate de beneficiarii lor — agricultorii. Incluse în acest traseu, centrele pentru încercarea soiurilor joacă rolul unui filtru special. Aici, la pragul dintre cercetare și producție, noile creații intră în concurență unele cu altele și toate cu cele mai valoroase soiuri deja recunoscute ca atare.

Cine sînt cei cărora cercetătorii amelioratori le predau, cu toată încrederea, rodul unei munci, uneori de o viață întreagă? Cine sînt cei care sînt chemați să-și spună cuvîntul în cea mai deplină obiectivitate, asupra drumului pe care urmează să-l parcurgă un nou soi sau un hibrid? Am căutat să descifrăm răspunsurile la aceste întrebări la Centrul de încercare a soiurilor de la Cogeaalac. Aici, în inima Dobrogei, muncesc cu conștiințiozitate și dăruire, doi ingineri: soții Elena și Gheorghe Ivana. Numele lor, ca și al celorlalți specialiști din această importantă rețea, nu se alătură niciodată performanțelor înregistrate de o unitate agricolă sau alta. Nu au decît nîcî bucuriile care decurg, firesc, din asemenea realizări. Și totuși, poate că, de multe ori, fără munca lor, anonimă, care deschide cale liberă soiurilor valoroase sau, dimpotrivă, barează la timp, drumul altora, nepotrivite, unele recorduri de producție nu ar fi posibile sau ar fi întîrziate. La Cogeaalac, de pildă, și-au susținut o bună parte a examenului de certificare multe din soiurile cu care unitățile agricole constănțene ob-

țin acum curent, recolte maxime: grîul Excelsior, Dacia, Aurora, hibridii de porumb HD 220, HS 330, HD 405, HS 400, HS 415, hibridii de floarea-soarelui Romsun 52 și Romsun 53 și multe altele.

— Pentru informarea celor ce le utilizează — și a tuturor celor ce nu vă cunosc munca — ce înseamnă pentru dv tovarășă ingineră Ivana, verificarea unui soi sau a unui hibrid?

— „Urmărirea permanentă a modului în care el se comportă, în culturi comparative, alături de alte soiuri sau

Din interpretarea tuturor acestor date, din compararea lor cu cele obținute în cultura mare, fiecare soi sau hibrid se alege cu o fișă personală. Ea se alătură celor conturate în alte centre ale rețelei CIOS, alcătuiind, în cele din urmă, dosarul cu care soiul sau hibridul — nou creat sau introdus în țară — se prezintă fie în fața comisiei de omologare, fie în fața celei de autorizare în producție.

Dar munca desfășurată la Cogeaalac nu are numai rostul stabilirii persona-

verificarea purității biologice a semințelor, superelită, elită și înmulțirea I, produse în județele Constanța, Tulcea, și Ialomița. Se materializează astfel una din principalele prevederi ale Legii privind producerea, folosirea și controlul calității semințelor.

Specialist în asemenea probleme, inginerul Gheorghe Ivana exercită un control riguros și manifestă o exigență maximă. Munca lui nu este ușoară: probele de semințe, sosite din unitățile producătoare, se însămînțează în parcele de 20 mp, în cite 2 repetiții. Și numărul probelor este de ordinul sutelor! Observațiile din timpul vegetației și de la recoltare, la care asistă și aprobatorii care au certificat cu un an în urmă lotul respectiv, oglindesc în ce măsură sămînța corespunde categoriei la care a fost încadrată. Orice neconcordanță atrage după ea declararea, ceea ce pentru respectivii producători de sămînță, ar fi nu numai o pagubă ci și o rușine. Dar inginerul Ivana ne-a asigurat: în ultimii doi ani, nu a existat nici un caz de declarare. Producătorii de semințe din cele trei județe pot fi mîndri: competența le-a fost dovedită!

Și dacă influența muncii specialiștilor de la Cogeaalac asupra producțiilor obținute de unitățile agricole este mai greu sesizabilă. — deși de necontestat — iată cîteva realizări proprii, nu pe teren experimental ci în condițiile specifice culturii mari: producții medii la hectar de 5500 kg de grîu, peste 6000 kg de porumb, 1500 kg fasole, 2200 kg de mazăre, 1200 kg în de ulei. Cîmpurile Centrului de încercare a soiurilor de la Cogeaalac experimentale, sau nu, au, toate, atributele unui cîmp demonstrativ!

Ing. Sonia DIRADURIAN

La pragul dintre cercetare și producție

C. I. S. COGEALAC

hibridi, autohtoni sau străini. Lucrăm cu 25 de soiuri de grîu, 25 de soiuri de în de ulei, 25 de soiuri și hibridii de floarea-soarelui, 45 de hibridi simpli și dubli de porumb, 25 de soiuri de fasole. Și fiecare experiență comportă cinci repetiții.

Încercăm să multiplicăm aceste cifre cu numărul observațiilor în cîmp — cite 20-30 — obligatorii la fiecare soi, la fiecare repetiție: data răsării, a înfloririi, durata fiecărei faze tehnologice, apariția vreunei boli, sensibilitatea la dăunătorii etc. Totalul devine impresionant! Alături de culturi combative la Cogeaalac se execută și anumite experiențe — cum sînt cele privind rotația și fertilizarea la grîu — tocmai pentru a se stabili cerințele specifice fiecărui soi în această zonă a țării.

lității diverselor soiuri. Ea este, totodată, direct legată de cerințele agriculturii constănțene. Rezultatele, urmărite atent de specialiștii direcției generale agricole județene, sînt utilizate în zonarea soiurilor, în stabilirea proporției optime dintre ele, în fiecare unitate. Și, nu o dată, cîmpurile centrului sînt vizitate de lucrătorii din cooperativele agricole sau unități agricole de stat, dornici să se informeze direct, acolo unde diversele soiuri sau hibridi se află într-o competiție pe cît de severă pe atât de utilă. Centrul devine astfel un adevărat cîmp demonstrativ, lucru pe care inginerii Ivana îl urmăresc cu perseverență.

În ultimii doi ani, activitatea centrului s-a lărgit: în obligațiile lui intră și

(Urmare din pag. 1)

Pe lângă publicații, specialiștii noștri dispun și vor avea pe viitor la dispoziție, Analele editate de către ministere, instituții de cercetare și învățământ, societăți științifice și asociații profesionale, anale ce vor cuprinde studii, comunicări și referate științifice și tehnice în limba română și în limbi străine.

Dar, în afară de publicațiile ministerului și anale specialiștii noștri au la dispoziție, în vederea cunoașterii și aplicării noutăților în producție, și alte mijloace moderne. După cum se știe, în fiecare an, Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, în sprijinul informării și documentării lucrătorilor, din agricultură, editează broșuri, informări tehnice, planșe, pliante, afișe, care tratează cele mai actuale probleme de organizare a producției și a muncii. Aceste materiale se adresează tuturor categoriilor de cititori, de la nivelul și preocupările cooperativelor agricole și ale muncitorilor din I.A.S. și S.M.A. și pînă la cadrele de conducere. În plus ministerul nostru elaborează și **Colecția pentru cooperatori, muncitori din I.A.S. și mecanizatori**, în care apar anual aproximativ 20 de titluri, în cadrul cărora sînt dezbătute probleme ale organizării producției și în mod special ale retribuției muncii în acord global la principalele culturi, în sectorul creșterii animalelor și în mecanizarea agriculturii. Tot pentru această categorie de cititori, în colecția intitulată „**Informări tehnice**” sînt tratate numeroase teme de actualitate necesare producției, tipărite în cîte 4-6 pagini, în tiraje care ajung pînă la 50 000 de exemplare. Dacă acestora li se adaugă și colecțiile pentru cadrele de conducere din unitățile agricole, cele două colecții de „**Recomandări pentru producție**” și „**Indrumări tehnice**”, care cuprind rezultatele cercetărilor științifice și ale practicii înaintate, noutățile intervenite în tehnologiile culturii plantelor de cîmp, horticulturii și creșterii animalelor, ce se difuzează gratuit tuturor unităților agricole prin casele agronomului, ajungem la concluzia că din partea partidului și statului există o preocupare susținută pentru cunoașterea prin tipărituri, a noutăților tehnice cele mai noi.

Cerințelor de cunoaștere, de informare, le răspunde la cel mai înalt nivel și cu apreciazabilă operativitate și Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură pe bază de abonament, un număr de 50 de publicații periodice, cum sînt „**Noutăți**”, și circa 80 diferite sinteze, studii documentare, culegeri de traduceri, bibliografii etc., pe următoarele profile: Economia și organizarea agriculturii, Cultura și protecția plantelor, Hortivicultura, Creșterea animalelor și apicultura, Producerea și valorificarea furajelor, Medicina veterinară, Mecanizarea agriculturii și construcțiilor agricole, Știința solului și irigații, Organizarea teritoriului, cadastru și măsurători terestre, Prelucrarea și valorificarea produselor agroalimentare, Industria Alimentară.

C.I.D.A.S. dispune, de altfel, și de cea mai bogată bibliotecă agricolă din țară, cuprinzînd peste 200 000 de volume de publicații din lumea întreagă, primind în mod curent circa 2000 de diferite publicații agricole străine, ce pot fi consultate în sala de lectură sau împrumutate, pe bază de adresă. De asemenea aici se efectuează, la cerere, traduceri din toate limbile de circulație mondială. În atelierele C.I.D.A.S. se execută, totodată, cu utilaj modern, fotografii alb-negru și color, diapozitive (personal laboratorului foto deplasîndu-se la nevoie și în unități), reproduceri, xerocopii, multiplicări, tipărituri, lucrări de compactare și legătorie. În scopul cunoașterii noutăților, a tehnologiilor moderne, se impune mai multă preocupare din partea specialiștilor noștri pentru folosirea cărților ce apar în Editura „Ceres”. În 1973, în această editură apar circa 200 de titluri, cu un tiraj total de aproximativ 2 000 000 de exemplare, multe dintre ele tratînd probleme de mare actualitate: concentrarea și specializarea producției agricole, cercetarea operațională în agricultură, producerea industrială a legumelor, nutriția plantelor și aplicarea îngrășămintelor, ameliorarea plantelor hortivicticole etc. În 1974 la Editura Ceres va fi continuată îmbogățirea colecțiilor „**Perspective**” (adresată cadrelor cu pregătire superioară din agricultură) și „**Agricultura pe glob**” — ce va cuprinde lucrări care furni-

zează cititorilor interesați informații complete privind problemele practice, rezolvate din punct de vedere tehnic și economic în condiții optime în diferite țări ale lumii.

Pentru ca preocupările editurii „Ceres” să-și atingă scopul, este necesară stabilirea unor tiraje corespunzătoare pentru fiecare titlu în parte. Ținînd seama de faptul că mulți specialiști întîmpină dificultăți în cunoașterea programelor de publicații și în asigurarea lucrărilor ce le sînt necesare, trebuie reținut, că proiectul planului editorial se tipărește la sfîrșitul fiecărui an pentru anul următor și se difuzează în întreaga țară.

Dar, fără îndoială numai studiul publicațiilor devine insuficient dacă specialiștii, tehnicienii, toți lucrătorii din agricultură, n-ar fi la curent cu bogată literatură de popularizare a științei și tehnicii agricole editată, în afară de Editura „Ceres” și de către Editura Politică, Centrocoop, Redacția revistelor agricole, direcțiile agricole județene și Editura Academiei.

Nu ne vom ocupa în cele de mai jos de îmbunătățirile ce încă trebuie aduse în direcția înlăturării paralelismelor tematice, a unor probleme de conținut sau a difuzării literaturii respective. Problema cea mai importantă este cea a eficacității muncii de propagandă agricolă, de convingere a specialiștilor noștri că sînt datori să studieze și să pună în practică noutățile cuprinse în lucrările ce apar. Este nevoie, firește, în fiecare județ, de broșuri, afișe, pliante cu specific local, tipărituri care să popularizeze rezultatele și experiența unităților fruntașe din județul respectiv și nu de generalități. O confruntare a planurilor editoriale, armonizarea lor pentru evitarea paralelismelor este, de asemenea, necesară.

fele sătești, să programeze periodic și filmele agricole și jurnalele „**Noutăți în agricultură**”, alături de filmele artistice, casele agronomului avînd sarcina să se ocupe serios de programările respective. Trebuie avut în vedere că direcțiile agricole județene sînt anunțate operativ de ministerul nostru în legătură cu filmele și diapozitivele care intră în dotarea județelor. De aceea, se impune ca organele agricole, cărora le revin rezolvarea problemelor de propagandă, să ia măsuri ca filmele să fie prezentate în toate cinematografele sătești în tot timpul anului și în mod deosebit în perioada desfășurării învățămîntului agrozootehnic de masă și a „**Festivalului filmului la sate**”. În scopul utilizării eficiente a filmelor în cadrul învățămîntului agrozootehnic, este necesar să se ia legătură cu întreprinderile cinematografice, să se vizioneze filmele agricole și, cunoscînd conținutul acestora, să stabilească cicluri de 2-3 titluri. În nici un caz numărul de filme dintr-un ciclu să nu depășească două sau trei titluri. Dacă nu se ține seamă de această cerință, suma cunoștințelor ce se intenționează a se transmite cursanților va fi prea mare în raport cu posibilitățile de receptivitate normale, pentru o bună însușire a lor. Pentru buna difuzare în unități a filmelor, este bine ca unitățile agricole să fie îndrumate să facă contracte cu întreprinderile cinematografice pentru titlurile pe care le solicită, întocmindu-se și grafice de prezentare a acestora.

Trebuie să ne gîndim serios asupra folosirii cît mai eficiente a acestui mijloc de propagare a noului. Nu e rău ca fiecare casă a agronomului să aibă o filmotecă proprie.

Problemă de prim ordin

PROPAGAREA NOUTAȚILOR ÎN AGRICULTURĂ.

Aceste tipărituri — repet — însă trebuie citite, asimilate, încît cunoștințele noi să fie utilizate imediat în producție și să fie transmise, totodată, în cadrul acțiunii de ridicare a calificării cadrelor din I.A.S., S.M.A. și a țăranilor cooperatori, în vederea aplicării cu succes a tot ceea ce știința și practica mondială descoperă neîncetat.

Firește, una dintre problemele majore constă în urmărirea eficienței studiului publicațiilor și literaturii de specialitate. În prezent, de la nivelul județelor, difuzarea tipăriturilor încă se face cu întîrziere, fără o recomandare specială pentru buna lor utilizare, uneori broșurile repartizate unităților sînd zile în șir împachetate.

Experiența a arătat că atragerea cititorilor către broșuri și volume ce cuprind noutăți depinde nu numai de conținutul lor interesant, ci și de forma de difuzare a lucrărilor respective. Trebuie să se înțeleagă că este de datoria specialiștilor, a bibliotecarilor comunală, a cadrelor didactice care predau „**Agricultura**”, să organizeze pe marginea materialelor și lucrărilor agricole analize, seri de întrebări și răspunsuri, recenzii, să le folosească eficient la lecții și în cercurile de învățămînt agrozootehnic de masă. De asemenea, direcțiile agricole județene și uniunile județene ale cooperativelor agricole de producție, prin casele agronomului, e bine să urmărească modul în care se preia experiența pozitivă popularizată prin tipărituri.

Paralel cu lucrările tipărite, problemele noului în agricultură pot fi cunoscute și prin filmele documentare și diapozitivele realizate de ministerul nostru. În acest an, de pildă, noile filme au abordat problemele „**Producției și înmulțirii semințelor de grîu**”, „**Irigații culturale agricole**”, „**Mutării mecanizate a ariplilor de ploaie**”, „**Producției cartofilor pentru sămîntă**”, „**Producției și folosirea furajelor de volum**”, „**Creșterii vacilor de lapte**” etc. Fiecare din aceste filme este multiplicat în cîte 80 de copii, difuzate în județe. În prezent, dispunem de peste 5 000 de copii de filme. Întreprinderile cinematografice județene au datoria ca la programele obișnuite de film, de la cinematogra-

Sarcini de o imensă importanță în propagarea și însușirea noutăților în agricultură revin învățămîntului. După cum se știe, una din formele largi de cunoaștere a tot ce e nou îl constituie învățămîntul agrozootehnic de masă. În anul 1972—1973, au fost cuprinși în învățămîntul respectiv aproape 700 000 de țărani cooperatori și muncitori din agricultură, iar alți peste 200 000 au urmat diferite cursuri organizate pe lângă casele agronomului. În afară de cei care au frecventat cursurile menționate, un număr însemnat de țărani cooperatori, au participat la diferite conferințe, simpozioane și alte manifestări organizate la căminele culturale.

Problemele abordate au fost legate de specificul sectoarelor de muncă, de cunoașterea celor mai noi tehnologii de cultivare a plantelor și creștere a animalelor, a căilor de înfăptuire a planurilor de producție și de gospodărire a mijloacelor materiale, financiare și a forței de muncă, de introducerea acordului global.

În sprijinul pregătirii teoretice și practice a țăranimii și a celorlalți lucrători din agricultură, au fost editate, în tiraje de masă, lecții și broșuri, precum și numeroase alte materiale publicate în presă, în revistele de specialitate, transmise la radioteleviziune și prin cinematografie, în care s-au abordat pe larg problemele principale ale organizării producției și a muncii, a aplicării acordului global, a noutăților intervenite în tehnologiile de cultură a plantelor și creștere a animalelor.

Se poate aprecia că în multe unități de producție, învățămîntul agrozootehnic a fost bine organizat, el s-a dovedit de un real folos pentru îmbunătățirea muncii și înfăptuirea sarcinilor economice.

Din studiile efectuate în acest an, a reieșit însă că în învățămîntul agrozootehnic se mai manifestă serios neajunsuri. În numeroase cercuri de învățămînt se desfășoară o activitate formală, se discută an de an aproape aceleași probleme, nu se actualizează noile tehnologii și nu se realizează îmbinarea cunoștințelor teoretice cu realitățile concrete din fiecare unitate și sector de muncă. Pe de altă parte, în cooperativele agricole de producție numărul celor înscriși la învățămînt re-

prezintă doar 20-30% din totalul cooperantilor care au activitate permanentă, în I.A.S. circa 50%, iar în S.M.A. — 80%. Față de numărul redus de cuprindere și de neajunsurile în activitatea cercurilor, de studiu se poate aprecia că, singur învățămîntul agrozootehnic nu mai constituie un mijloc eficient de calificare și perfecționare a pregătirii profesionale a țăranimii cooperatiste și muncitorilor din agricultură.

Neajunsurile semnalate se datoresc, în principal, faptului că actualul sistem de învățămînt agrozootehnic nu asigură o calificare profesională atestată pentru lucrătorii din agricultură cu vechime și experiență în muncă. Indicatoarele tarifare de calificare existente pentru agricultură cuprind un număr redus de meserii specifice și cu o încadrare, de regulă, numai în primele categorii tarifare. Din această cauză, multor țărani cooperatori și muncitori din întreprinderile agricole de stat, deși au urmat ani de zile cursurile agrozootehnice și au acumulat un volum important de cunoștințe teoretice și practice, nu li se legalizează profesia și nu se bucură de nici un avantaj al cunoașterii meseriei privind gradul de pregătire, vechimea în profesie și perfecționarea continuă a calificării.

Iată de ce, în scopul înfăptuirii hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului și înlăturării neajunsurilor existente în pregătirea profesională a țăranimii cooperatiste și a muncitorilor din unitățile agricole de stat este necesar să aducem îmbunătățiri — și este pe cale ca aceste îmbunătățiri să fie reglementate — învățămîntului agrozootehnic, pentru a asigura în mod treptat calificarea profesională atestată, precum și ridicarea gradului de calificare a tuturor celor care vor lucra în agricultură, atît în meserii cu profil agricol, cît și în meserii cu profil neagricol, cerute de dezvoltarea și modernizarea acestei ramuri a economiei naționale.

În același timp, se impune îmbunătățirea programului de învățămînt în școlile de cultură generală, pentru a asigura condiții corespunzătoare de pregătire a viitorilor muncitori agricoli calificați. Pentru ca acești muncitori să devină, în perspectivă, și conducători ai utilajelor agricole, este necesar ca în școlile generale să se asigure în mod obligatoriu pregătirea practică pentru conducerea tractorului și mînularea mașinilor existente în dotarea sectoarelor de producție agricolă. În acest scop, la școlile din mediul rural credem că trebuie să se considere activitate de atelier conducerea și întreținerea mașinilor agricole.

Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și Ministerul Educației și Învățămîntului, prin organele lor județene, urmează să nominalizeze unitățile agricole care vor constitui baza de practică pentru fiecare școală generală, acestea avînd obligația să pună la dispoziția școlilor respective mijloacele necesare — ateliere, poligoane, tractoare și mașini pentru instruire, corespunzător programei școlare.

În sprijinul calificării și instruirii lucrătorilor din agricultură, se vor edita în continuare, în tiraje de masă, manuale și alte materiale necesare studiului, planșe, filme, diapozitive cu tehnologiile de cultură a plantelor și de creștere a animalelor, asigurîndu-se cerințele fiecărei unități agricole și școlare. În acest scop, Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și Ministerul Educației și Învățămîntului vor produce, pe măsura posibilităților, aparate de proiecție pentru diapozitive și în atelierele proprii de material didactic. Ar fi bine, totodată, ca Radioteleviziunea română, cu sprijinul Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor să introducă în programul de televiziune o nouă emisiune intitulată „**Teleenciclopedia agricolă**”, cu o frecvență de 2-3 ori pe săptămînă în timpul iernii, și o dată pe săptămînă în restul anului.

Ministerul nostru, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție și organele agricole județene vor lua importante măsuri de îmbunătățire a celorlalte forme de propagandă agricolă, prin editarea de diferite materiale (buletine, broșuri, planșe etc) în forme cît mai variate, în scopul explicării politicii agrare a partidului, informării operative asupra problemelor din campaniile agricole, a noutăților științifice, tehnologiilor de lucru, a formelor de organizare și retribuție a muncii, o parte din tipărituri urmînd să apară și în limbile naționalităților conlocuitoare.

Datoria noastră, a tuturor este ca folosind din plin întreaga gamă de mijloace ale propagandei agricole, să urmărim îndeaproape eficiența lor, mili-tînd pentru aplicarea în practică a tuturor noutăților tehnico-științifice.

Reducerea cheltuielilor de producție, alături de creșterea producției constituie una dintre principalele căi asupra cărora este imperios necesar să se acționeze cu stăruință, în scopul ridicării continue a eficienței activității desfășurate în cooperativele agricole.

După cum se știe, introducerea progresului tehnic în agricultura cooperatistă a dus la creșterea volumului cheltuielilor de producție atât pe total, cât și pe unitatea de suprafață sau pe animal furajat. Problema care se pune cu deosebire acută este de a se acționa astfel încât la fiecare leu cheltuit să se obțină un cât mai însemnat spor de producție netă, de venit net.

O analiză întreprinsă în două județe — Timiș și Iași — pune în evidență existența unor diferențe importante în ceea ce privește gospodărirea fondurilor. În județul Iași, de pildă ritmul de creștere a cheltuielilor materiale este mai mic față de ritmul de creștere a producției globale, ceea ce arată o folosire mai rațională a fondurilor de producție. Într-un an 1967—1972, producția globală din agricultura cooperatistă a județului a crescut cu 28,4% în timp ce cheltuielile materiale au crescut, în aceeași perioadă, cu 25,4%. În cooperativele agricole din județul Timiș, însă, cheltuielile de producție au avut un ritm de creștere mai mare decât producția globală (5,3%, în medie pe an, față de 4,8% în cazul producției globale).

Creșterea cheltuielilor materiale, în condițiile introducerii progresului tehnic, este firească. Depășirea procentului de creștere a producției globale de către cel al cheltuielilor materiale este, însă nefirească, nu se înscrie în principiile gestiunii economice, nu poate duce la rentabilizare.

Menținerea ridicată a ponderii cheltuielilor materiale se datorează unor cauze obiective dar și unor cauze de ordin subiectiv. Iată câteva. În multe cooperative agricole de producție nu sînt încă folosite rațional toate mijloacele de producție, în primul rînd pămîntul. Între anii 1968—1972, în județul Iași n-a fost

bine pusă în valoare o suprafață ce reprezintă 4—5% din terenul cooperativelor agricole, ajungînd la 7—8% în unele cooperative (Tomești, Rediu). Pe aceste terenuri s-au făcut cheltuieli cu lucrările agricole (arături, însămînțări, lucrări de întreținere), care nu au mai fost însă recuperate, întrucît nu s-a mai ajuns la recoltare, din cauza lipsei de forță de muncă sau a altor deficiențe.

Nu sînt întotdeauna folosite cu simț gospodăresc nici fondurile și mijloacele

și de recoltare, neglijența în administrarea bunurilor etc, care fac ca, în final, eficiența economică să fie scăzută.

Menținerea unei bune corelații între cheltuielile materiale și producția globală este o cerință de prim ordin a gestiunii economice eficiente; căi pentru realizarea acestui scop sînt numeroase. Iată numai cîteva, care țin de domeniul organizării producției și a muncii. Organizarea științifică a producției și a muncii este unul din factorii deosebiți de

Organizarea muncii pe baze raționale, respectiv planificarea judicioasă a necesarului de norme de categoria I pe diferitele ramuri și sectoare, folosirea cât mai productivă a fiecărei zile de lucru, a forței de muncă în tot timpul anului, determină, după cum se știe, o mai bună utilizare a capacităților de producție și, în final, o mai mare eficiență a cheltuielilor materiale. În acest scop, cooperativele agricole fruntașe din zona Sînnicolaul Mare — C.A.P. Iecea Mare, Lenaheim, Lovrin, Sînnicolaul Mare — practică sistemul de planificare a necesarului de forță de muncă nu numai anual, dar și pe campanii agricole, pe decade sau chiar pe zile, (cu ajutorul programelor zilnice de lucru, elaborate la sfîrșitul zilei precedente). Prin generalizarea fermei de producție cu gestiune economică limitată, formă superioară a organizării muncii, prin crearea în cadrul acesteia a unor echipe de lucru bine proporționate, echilibrate din punct de vedere al calificării și specializării, prin elaborarea unor planuri de venituri și cheltuieli judicioase, s-a asigurat utilizarea mai eficientă a fondurilor de producție, respectiv acoperirea cheltuielilor din veniturile proprii și obținerea de venit net.

Creșterea eficienței economice se reflectă în reducerea cheltuielilor materiale la 1 000 de lei producție globală. În perioada 1969—1972, la cooperativele agricole fruntașe din vestul județului Timiș, acestea au scăzut, în medie pe zonă, de la 667 la 621 lei, în C.A.P. Iecea Mare de la 537 la 527 lei, în C.A.P. Tomnatic de la 621 la 561 lei, iar în CAP Sînnicolaul Mare de la 602 la 586 lei. Există însă posibilități pentru ca cheltuielile respective să fie în continuare reduse. Astfel se va obține o producție netă tot mai importantă, iar pe această bază vor crește atât fondurile destinate dezvoltării cooperativelor cât și cele pentru retribuirea membrilor cooperatori.

Lector univ. dr. D. TUDORACHE
Institutul agronomic
„N. Bălcescu” — București

**In toate cooperativele agricole,
gestiunea economică impune să se realizeze**

UN RAPORT JUDICIOS ÎNTRE CHELTUIELILE MATERIALE ȘI PRODUCȚIA GLOBALĂ

de producție destinate mecanizării, chimizării sau îmbunătățirilor funciare. Deși s-au făcut importante cheltuieli pentru amenajarea sistemelor de irigații, în unele cooperative mari, cum ar fi cea din Bivolari, județul Iași, nu s-a irigat efectiv în anii 1968—1972, nici jumătate din suprafața amenajată. În alte cooperative agricole (Malu din județul Ilfov sau la fosta C.A.P. Bulgăruș din județul Timiș) au fost achiziționate mijloace pentru mecanizarea unor lucrări în zootehnie, dar au rămas nefolosite, deși pentru ele s-au cheltuit fonduri destul de mari. La acestea se adaugă cheltuielile neproductive (în multe cazuri foarte mari), risipa de recoltă sau întîrzierea lucrărilor de întreținere

creștere a productivității muncii, pe această bază putîndu-se reduce substanțial ponderea cheltuielilor de producție, inclusiv a celor materiale. Cooperativele agricole fruntașe, situate în vestul județului Timiș, care se caracterizează printr-o organizare superioară a muncii și un grad ridicat de mecanizare a lucrărilor, au reușit să obțină o productivitate a muncii mult mai ridicată decât media pe țară. Astfel, dacă între anii 1967—1972 producția globală ce revenea pe un cooperator care a lucrat se consideră de 100% pe întreaga agricultură cooperatistă, în cele 20 de cooperative agricole din zona Sînnicolaul Mare a fost de 2,83 ori mai mare.

ASIGURAREA PAUȘALĂ

ASIGURAREA PAUȘALĂ POATE FI ÎNCHEIATĂ NUMAI DE MEMBRII COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE, fiind menită ca, printr-un singur contract de asigurare, să rezolve nevoile multiple de asigurare ale unei gospodării.

— porcine : 4 capete, în vîrstă de 6 luni, sau peste 6 luni pentru suma asigurată totală de 700 de lei ;

— ovine și caprine : 10 capete în vîrstă de la 1 an sau peste 1 an, pentru suma asigurată totală de 700 de lei.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri :

— în cazurile de piere a animalelor asigurate, în urma bolilor (inclusiv sub formă de epizootii) sau a accidentelor. Se consideră accidente : incendiul, explozia, trîznitul, acțiunea curenților electrici, cutremurul de pămînt, prăbușirea alunecarea sau surparea de teren, inundația, furtuna, uraganul, viscolul, alunecarea sau avalanșele de zăpadă, grindina, înghețul etc. ; atacul animalelor sălbatice sau al altor animale, mușcătura șerpilor, înțepătura insectelor veninoase, otrăvirea subită cu ierburile sau substanțe toxice ori medicamentoză, umflarea (meteorizarea acută) din cauza furajelor etc. ; insolația, asfixierea, înecul, lovirile sau răniurile subite, căderile, leziunile interne provocate de înghițirea de obiecte, distocia (fătarea grea), castrarea făcută de organele veterinare etc ;

— pentru animalele sacrificate (tălate) în baza dispozițiilor date de către organele competente, în legătură cu aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a epizootiilor. În urma unei boli incurabile care exclude posibilitatea utilizării mai departe a animalului, în urma unei boli sau a unui accident care amenință animalul cu moarte sigură

Se acordă despăgubiri și pentru animalele scoase din gospodărie ca urmare a măsurilor luate de autoritățile veterinare în legătură cu combaterea anemiei infecțioase.

II. ASIGURAREA COMPLEXĂ A GOSPODĂRIILOR PERSOANELOR FIZICE

Se asigură : mobilierul, obiectele casnice, unele pentru uz gospodăresc, aparatele de radio, televizoare, mașinile

de cusut, instrumentele, scoarțele, îmbrăcămintea și încălțămîntea etc., produsele agricole, viticole, pomicele, produsele animaliere și alimentele, uneltele agricole și pentru deservire zootehnică ; mijloacele de transport, combustibilul, furajele și multe altele, aparținînd asiguratului și membrilor familiei sale, precum și altor persoane, dacă bunurile respective se află în folosința sau păstrarea asiguratului sau a membrilor familiei sale.

Suma asigurată totală pentru bunurile din gospodărie, inclusiv furajele, este de 5 500 de lei.

Sînt cuprinse în asigurare și cazurile de invaliditate permanentă (în limita sumei de 5 500 de lei pentru fiecare persoană) și de deces (suma asigurată fiind în acest caz de 2 750 de lei pentru fiecare persoană) produse asiguratului și celui/alt soț, la domiciliul asiguratului, de o serie de accidente.

De asemenea, sînt cuprinse în asigurare și unele cazuri de despăgubiri civile datorate în calitate de locatar față de proprietar, precum și cele datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor, la domiciliul asiguratului. Suma asigurată pentru aceste despăgubiri este de 5 500 de lei.

III. ASIGURAREA PENTRU CAZURILE DE ACCIDENTE ALE ASIGURATULUI

Se asigură persoana care a încheiat contractul de asigurare pentru invaliditate permanentă sau deces, ca urmare a unui accident, indiferent de locul producerii acestuia. Suma asigurată este de 10 000 de lei, pentru invaliditate permanentă totală și de 5 000 de lei pentru deces.

Prima de asigurare este unică pentru toate cele trei feluri de asigurări cuprinse în contract, diferențiată în funcție de categoria tarifară a județului în care își are domiciliul cooperativului în care aparțin animalele.

Contractele de asigurare se încheie prin agenții de asigurare, responsabili cu munca ADAS din unitățile socialiste, inspectorii de asigurare sau — direct — prin unitățile ADAS.

SUMARUL REVISTELOR AGRICOLE

Ultimul număr al revistei „Probleme agricole” este consacrat, în totalitate, ridicării producției paștilor semănate din țara noastră. Seria de articole publicate în revistă începe cu titlul „Probleme actuale în cultura paștilor în R. S. România” și continuă cu tratarea acestei probleme pe diverse zone ale țării, cum ar fi Climpia și Podișul Transilvaniei, Oltenia, Cîmpia Română, silvostepa deluroasă a Moldovei etc. Alte articole se referă la elementele esențiale care condiționează pășunatul sistematic, cultura pentru sămînță a gramineelor, inventarierea și cartarea paștilor.

Revista de „Horticultură și viticultură” publică un număr însemnat de articole cu teme de sezon, cum sînt : executarea cu atenție a plantării pomilor în toamnă, utilizarea unor metode eficiente pentru condiționarea cartofilor, folosirea de inhibitori chimici la depozitarea cartofilor, efectul tratamentelor chimice asupra ciupercilor care produc îmbolnăvirea morcovilor în timpul păstrării, evoluția compuşilor fenolici în procesul de macerare la vinificarea în roșu și altele.

Numărul din luna octombrie al revistei de „Zootehnie și medicină veterinară” dezbate o temă cu profunde semnificații pentru creșterea animalelor și anume asigurarea proteinei în alimentația acestora. Pentru ca cititorii să-și poată face o imagine asupra conținutului revistei, cităm cîteva din titlurile de articole : Surse de asigurare a proteinelor în industria de nutrețuri combinate ; Modalități de ameliorare și utilizare a paștilor în scopul creșterii masei proteice ; Substanțe azotate sintetice neproteice în alimentația rumegătoarelor ; Folosirea eficientă a surselor proteice în hrana porcilor ; Boli prin carență de proteină ; Unele aspecte privind etiopatogenia celor mai frecvente boli de nutriție la păsări.

În ce privește revista „Mecanizarea și electrificarea agriculturii”, în sumar se disting două grupe de probleme tratate — a reparațiilor și a utilizării unor mașini și dispozitive mai puțin cunoscute. Dintre articolele care se referă la reparații, enumerăm următoarele : Organizarea secțiilor specializate pentru rectificarea arborilor motor și alezarea cilindrului motor în atelierele S.M.A. ; Organizarea atelierului specializat de la S.M.A. Urziceni pentru repararea tractoarelor și motoarelor ; Unele dispozitive folosite la repararea combinii autopropulsate „Gloria” C. 12.

Incheiați
la
ADAS
ASIGURĂRI PAUȘALE

Într-un singur contract se cuprind : asigurarea animalelor din gospodăria personală, asigurarea complexă a gospodăriei și asigurarea de accidente corporale.

I. ASIGURAREA ANIMALELOR

Se asigură animalele sănătoase, din speciile arătate mai jos, la alegerea asiguratului :

— bovine : 3 bovine de producție. În vîrstă de 6 luni sau peste 6 luni pentru suma asigurată totală de 1 000 de lei (respectiv, 2 000 de lei în cazul în care s-a încheiat un supliment de asigurare pentru bovine de rasă) ;

In industria uleiului

CAPACITĂȚILE DE PRODUCERE FOLOSITE LA MAXIMUM!

Satisfacerea tot mai bună a cerințelor economiei naționale privind uleiul comestibil și uleiurile tehnice, conjunctura favorabilă pe piața mondială impun ca, în cadrul fiecărei fabrici producătoare de ulei să se asigure, pe baza unor programe concrete de acțiune, utilizarea cu randamente maxime a capacităților de producție, obținerea unei calități cât mai bune. Pe aceste coordonate se înscrie și activitatea colectivului de muncă de la Fabrica de ulei „13 Decembrie” din Capitală. În frunte cu comuniștii, muncitorii, inginerii, tehnicienii din cele două secții productive ale fabricii acționează cu energii înzecite pentru ca indicatorii de plan pe 1973 să fie îndepliniți și depășiți și pentru a se crea condiții realizării cu succes a planului pe 1974, penultimul al cincinalului.

La sfârșitul semestrului I, cu prilejul adunării generale a salariaților se relatează faptul că toți indicatorii planului de producție fuseseră realizați și depășiți, cu excepția uleiului tehnic de in, la care se înregistrase o restanță apreciabilă generată nu de niște deficiențe interne ci de neasigurarea, prin repartiție, a unor cantități corespunzătoare de semințe. Ulterior, problema aprovizionării a fost rezolvată. Fabricii i-au fost asigurate stocuri de semințe (la nivelul planului) de floarea-soarelui, de soia și, respectiv, de in. Dar, timpul nu se oprise în loc. În perioada rămasă trebuia să se facă eforturi atât pentru înfăptuirea sarcinilor zilnice cât și pentru recuperarea minusurilor la uleiurile tehnice. Și, au fost făcute asemenea eforturi deosebite. Organizarea muncii în trei schimburi, folosirea intensivă a utilajelor, gospodărirea mai judicioasă a fondului de semințe destinat producției se reflectă în succese notabile: la 1 octombrie a.c. valoarea producției globale planificate a fost sporită cu circa 35 milioane de lei, iar valoarea producției-marfă, cu aproape 39 milioane de lei. În loc de 6 640 tone de ulei comestibil au fost produse 8 678 tone. Sarcinile de export au fost considerabil depășite, produsele fiind de bună calitate.

Punerea în valoare a întregului potențial constituie o preocupare constantă, permanentă. În acest sens, comitetul oamenilor muncii face apel la capacitatea creatoare a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor, acordă o atenție deosebită atragerii maselor la organizarea și conducerea producției, urmărește cu străduință ca toate propunerile judicioase făcute în adunarea generală a salariaților sau în grupele sindicale să fie aplicate cât mai repede. S-a hotărât, bunăoară, să se organizeze mai bine remontul, să se efectueze lucrările în timp mai scurt, de cea mai bună calitate. Sarcina a fost exemplar îndeplinită. Utilizarea la maximum a fondului de timp, creșterea productivității muncii (la 1 octombrie aceasta a fost mai mare, față de plan, cu 51 000

lei pe salariat) au determinat o substanțială sporire a producției de ulei comestibil și, lucru important, recuperarea integrală a restanțelor la uleiul tehnic de in.

Succesul se explică, între altele prin rapiditatea cu care s-a trecut de la ideile, de la propuneri la acțiune. Inginerul Dan Enescu, șeful secției a II-a, insistase, la adunarea generală a oamenilor muncii, de la sfârșitul lunii iulie a.c., să se monteze încă un decojitor care să fie folosit drept curățător pentru eliminarea impurităților din semințe. Ideea a fost concretizată. Tot atunci s-a stabilit să se facă un studiu pentru măcinarea mai bună a semințelor. Acțiunea este în curs de finalizare. S-a spus, de asemenea, că este posibil să se asigure și să se prelucreză mai mult material de extracție în cadrul fiecărui schimb. Și această propunere a fost transpusă consecvent în viață. Ing. Ion Bullgescu, șeful biroului de programare și urmărire a producției observase că asistența tehnică nu este încă corespunzătoare în toate schimburile. Conducerea unității a eliminat repede această deficiență. Astăzi, de la director și până la maștrii, întregul personal de conducere supraveghează cu grijă procesele tehnologice, îndeosebi în intervalul de simțătă până luni dimineața. Tehnicianul Sebastian Condulescu a relatat necesitatea reducerii la minimum a întreruperilor în producție, subliniind importanța asigurării pieselor de schimb. În acest scop a fost întocmit un program concret de lucru în cadrul atelierului de întreținere, colectivul de aici reușind să asigure piese (îndeosebi elemente de șneac, roți, axe etc.) pentru orice intervenție. Silvia Marinescu, șeful biroului plan-salarizare, sesizând implicațiile unor fluctuații de cadre, unor descompuneri, solicitase să se acorde o atenție deosebită angajării și pregătirii noilor cadre și să se rezolve cazarea corespunzătoare a oamenilor la unitatea a II-a. În prezent, dormitorul respectiv este gata, se fac demersurile pentru echiparea lui cu cele necesare.

Atunci, în adunarea generală a oamenilor muncii, s-a pus cu acuitate și problema sporirii în continuare a exigenței atât la recepționarea materiei prime cât și pe fazele tehnologice. „Pentru noi, ne relatează tov. Nicolae Rădulescu, șeful biroului de aprovizionare, este de foarte mare importanță să primim semințe cu un cât mai mic procent de umiditate, cu cât mai puține corpuri străine. Se mai întâmplă însă și altfel. De pildă, de la baza de recepție Pogoaenele, județul Buzău, ne-a venit floarea-soarelui având 19% umiditate deși în buletin furnizorii au trecut ...4%. Din Transilvania, îndeosebi din județul Hunedoara, ne-au venit loturi de semințe de in cu procent mare de impurități etc. Solicităm furnizorii să respecte riguros prevederile STAS, pentru a nu fi nevoiți să returnăm vagoanele, să fa-

cem cheltuieli suplimentare, neeconomice.”

Colectivul de muncă de la Fabrica de ulei „13 Decembrie” face eforturi susținute nu numai pentru sporirea producției, ci și pentru reducerea cheltuielilor. Situația în acest domeniu nu este încă satisfăcătoare. La 1 octombrie, nivelul cheltuielilor planificate la 1 000 de lei producție-marfă a fost depășit cu 4,17 lei. Consumul de materie primă pentru obținerea unei tone de ulei n-a fost mai mare decât cel prevăzut. În schimb, au existat, în unele perioade, randamente nesatisfăcătoare la extracția uleiului de soia și a uleiului de in. Încadrarea în prevederi obligă colectivul fabricii să reducă și mai mult consumurile specifice, să sporească randamentele de extracție, și mai ales, să elimine orice cheltuielă neeconomică. Producția de floarea-soarelui din recolta 1973, a cărei calitate este foarte bună (procentul de ulei este ridicat), continuarea eforturilor pentru utilizarea intensivă a tuturor instalațiilor vor permite fabricii să se încadreze în cheltuielile planificate la 1 000 de lei producție-marfă. „Acționăm — ne spunea tov. ing. Iliea Virgil, directorul fabricii, pentru a îmbunătăți continui activitatea noastră. Avem în vedere că în 1974 ne așteaptă sarcini și mai mari. Instalațiile, oamenii vor fi solicitați din plin. Pentru a realiza indicatorii, inclusiv cei de eficiență, urmăm cu consecvență îndeplinirea programelor stabilite. Vom întări, de asemenea, controlul în toate fazele tehnologice, vom face și mai larg apel la inițiativele și energiile creatoare ale colectivului nostru, astfel încât să ajungem să prelucrăm zilnic cu 50 tone semințe de floarea-soarelui și cu 35 tone semințe de in, mai mult decât se prelucra în prezent.”

Părtași la efortul general, lucrătorii de la Fabrica de ulei „13 Decembrie” își amplifică forțele pentru ca în următorul an al cincinalului să atingă nivele superioare de producție și de eficiență economică.

Ing. V. STANCU

CONSEMĂRI

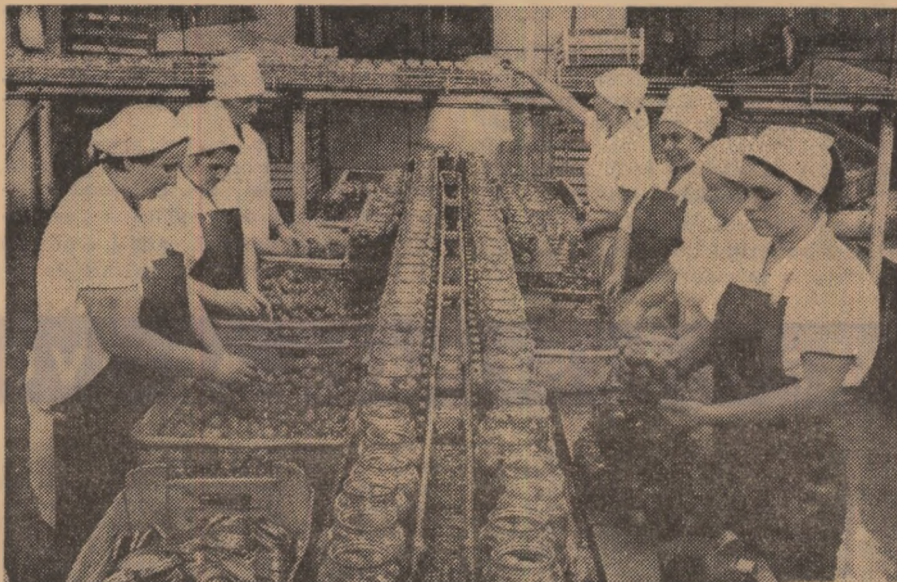
FARA CIFRU

Zadarnic am căutat să găsim o cutie de conserve pe care se văd clar data de fabricație a produsului ce-l conține. Am umblat prin toate fabricile de conserve de carne sau legume, de pateuri sau pastă de carne. Dar pe nici una din cutiile de conserve produse nu am găsit data fabricației. Cerind lămuriri la vinzătorii din magazinele alimentare, oamenii au ridicat din umeri. Apoi am întrebat la centralele care îndrumă fabricile de conserve. Ni s-a spus că data este imprimată întotdeauna pe unul din capacele cutiei și că este ipscrișă după un anume cifru pe care cumpărătorii nu-l cunosc.

Și, atunci, te întrebi pe drept cuvânt: pentru cine se mai imprimă data pe cutiile de conserve? În actualul sistem, cei ce trebuie să o cunoască — cumpărătorii — nu o pot descifra!

DE CE NU ȘI AȘA ?

Întreprinderile de legume și fructe, de mai mulți ani ne răsfășă, în lunile de iarnă, cu gogoarele verzi sau parguite, varză murată, ardei murăți și chiar papeși murăți (care din păcate, încă sînt o raritate). Excelent pregătite, ele fac deliciul multor mincăruri preparate apoi de gospodinele noastre. Dar toate aceste murături sînt puse numai în butoaie mari. Prin rîndurile de față propunem gospodărilor de la I.L.F. ca aceste legume să fie puse la murat și în borcane de unul, două sau cinci kilograme. Sau să se găsească o modalitate ca astfel de murături să se vîndă în pungă de polietilenă sudate ori în alte recipiente ieftine, din plastic. Nu strică o prezentare mai diversificată a acestor conserve!

Și la fabrica de conserve de legume din Tulcea sezonul de producție se desfășoară din plin; banda de umplere a borcanelor de-abia prididește să facă față ritmului intens de lucru.

Din acest an, salba de lacuri din nordul Capitalei — formată de apele râului Colentina — a căpătat încă o valoare, pe lângă cea de agrement pe care o știam cu toții, o valoare economică. Cu mai bine de un an în urmă, secția piscicolă a Institutului de cercetări și proiectări pentru industria alimentară a început să lucreze, pentru Consiliul popular al Municipiului București, la o temă cu totul deosebită: valorificarea pentru piscicultură a lacurilor din jurul Capitalei.

— Această temă inedită a ridicat probleme deosebite în fața cercetătorilor noștri — ne spune dr. Mircea Niculescu-Duvăz, șeful secției piscicole al ICPIA. Trebuia să localizăm zonele de piscicultură în cadrul acestor lacuri folosite de bucureșteni, de multe generații încoace, numai pentru agrement; trebuia să găsim formule originale de populare optimă, să depistăm sursele de poluare a apelor, efectele acestora și căile de înlăturare. De asemenea, trebuia să stabilim o tehnologie de exploatare intensivă și, mai ales, să rezolvăm dificila problemă a furajării peștilor. Pentru că, în aceste zone o furajare făcută ca în alte crescătorii piscicole ar fi afectat valoarea de agrement a lacurilor.

Și, iată că, într-un an de zile, cercetătorii au rezolvat dificilele probleme care se puneau. Încă din toamna anului

trecut și începutul acestui an, lacurile Bufta, Herăstrău, Băneasa, Floreasca, Tei și Snagov au fost populate cu puieți de pește (crap) după diferite formule stabilite strict științific, în funcție de caracteristicile specifice fiecărui lac.

Salba piscicolă din jurul Bucureștiului

● A doua folosință a lacurilor Colentinei ● Peste 2 000 ha lacuri de apă pentru piscicultură ● Se pregătește a doua salbă de lacuri

Problema hrănirii peștilor a fost rezolvată prin folosirea furajelor granulate complexe create pentru prima oară în țară de către cercetătorii ICPIA după o rețetă proprie. La Bufta a și fost realizată o mică fabrică de „granulate”, care va furniza cu prisosință hrană pentru peștii din lacurile bucu-

reștene. Încă de la sfârșitul verii, noua bază piscicolă din jurul Capitalei a început să livreze pește proaspăt către magazinele bucureștene.

Consiliul popular al Municipiului București a stabilit sarcini precise pen-

de reproducere artificială a crapului de cultură și a peștilor fitofagi; se fac intense cercetări pentru mecanizarea pe scară largă a lucrărilor de furajare a peștilor. Cercetătorii de la ICPIA lucrează, în continuare, la un plan de populare intensivă a apelor tuturor lacurilor din jurul Bucureștiului cu crap, pentru a se valorifica superior rezervele de hrană din lanțul trofic al acestor acumulări de apă de pe râul Colentina. De asemenea, se studiază atent oprirea „evadărilor” peștilor din lac în lac, măsurile contra braconierilor și contra poluării apelor.

În anul viitor se creează premisele pentru amenajarea pe lacurile din jurul Capitalei a unei suprafețe piscicole de peste 2 000 de hectare. Se fac, totodată, studii pentru crearea unei noi salbe piscicole, amplasată în cea de-a doua linie a lacurilor din jurul Bucureștiului. Este vorba de lacurile Buciumeni, Mogoșoaia, Străulești, Fundeni, Pantelimon II. La realizarea acestei baze piscicole, de la care bucureștenii vor avea cantități din ce în ce mai mari de pește proaspăt, au contribuit, pe lângă Institutul de cercetări și proiectări pentru industria alimentară, Centrala „Delta Dunării”, Centrala peștelui și Întreprinderea piscicolă București.

Ion PREDA

Un aspect de la pregătirea de luptă a militarilor noștri.

25 octombrie

ZIUA ARMATEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Poporul român, cinstind așa cum se cuvine glorioasele tradiții de luptă, ce străbat ca o flacără vie zbuciumată noastră istorie milenară, sărbătorește, la 25 octombrie, ziua armatei sale populare. Această sărbătoare exprimă recunoștința fierbinte a oamenilor muncii față de eroismul, curajul și vitejia dovedite de efectivele armatei române, cu 29 de ani în urmă, în lupta pentru eliberarea teritoriului patriei de sub jugul fascist, prețuirea activității și devotamentului militarilor ce se instruiesc astăzi sub drapelele de luptă ale unităților militare.

În îndeplinirea mărețului act istoric de eliberare totală a teritoriului României, armata română a avut un important rol. Atunci, în miezul verii anului 1944, când Partidul Comunist Român, în colaborare cu celelalte forțe politice antihitleriste, a dezlănțuit insurecția națională antifascistă armată, armata română, răspunzând intereselor supreme ale țării, în întregime ei, a întors ar-

mele împotriva Germaniei naziste. În decurs de numai opt zile — de la 23 la 31 august 1944 — armata, împreună cu formațiile de luptă patriotice au curățat de hitleriști Capitala, părțile centrale, de sud, sud-est și sud-vest ale țării, nimicind peste 5 000 de militari hitleriști și capturând 56455 de prizonieri.

După victoria insurecției, armata română, în strânsă cooperare cu cea sovietică, a luptat cu vitejie pentru eliberarea părții de nord-vest a României — obiectiv atins la 25 octombrie 1944 — și, mai departe, pe teritoriile Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, aducându-și contribuția de singe la dezrobirea acestor țări, la înfrângerea fascismului german.

În anii de după război, armata noastră s-a încadrat organic în opera de făurire a României noi, devenind o importantă școală de pregătire a tineretului în vederea apărării patriei, o pîrgie de bază a sistemului de apărare de că-

tre întregul popor a independenței și suveranității țării. Așa cum aprecia, recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, armata „s-a alăturat în întregime intereselor generale ale poporului, a dus lupta pentru eliberarea țării, apoi a participat activ și a militat pentru toate transformările revoluționare din țara noastră. Armata a participat nu în general, ci în mod concret, inclusiv la sate, în întreprinderi, în cartiere, la întreaga activitate de transformări revoluționare ale societății și, în felul acesta, s-a contopit cu interesele generale ale națiunii noastre și constituie o forță puternică în construcția socialistă, în apărarea cuceririlor revoluționare, a independenței și suveranității țării“.

Concomitent cu ritmul înalt de dezvoltare social-economică și politică a țării, armata s-a înnoit și întărit continuu, astfel încât țara noastră dispune astăzi de o pavază de nădejde, în măsură să-i apere cu fermitate libertatea, suveranitatea și integritatea teritorială. Ea dispune de cadre temeinic pregătite — care se afirmă zi de zi ca buni specialiști militari și tot așa de buni activiști politici — de armament și tehnică modernă — provenită în măsură apreciabilă din producția națională —, de ostași înzestrați cu înalte aptitudini de luptători hotărâți să-și slujească cu profund devotament patria, de condiții corespunzătoare de instruire și trai.

Înțelegând marile sarcini ce stau în prezent în fața poporului, militarii armatei noastre, paralel cu misiunea de bază încredințată, iau parte activă și la îndeplinirea măsurilor prevăzute pentru dezvoltarea economică a țării. Îmbinând armonios instrucția și educația ostășească cu sarcinile majore ce le au de îndeplinit oamenii muncii, militarii contribuie nemijlocit la construirea unor obiective economice, pe mari șantiere industriale, la amenajări pentru irigații, la construcții de șosele, poduri, căi ferate, la campaniile agricole. Totodată, ei acordă sprijin efectiv acțiunii de pregătire a gărzilor patriotice, detașamentelor de pregătire militară a tineretului și altor formații ale populației, pentru ca acestea să fie în măsură oricând ca, împreună cu armata, să apere cu fermitate țara.

De ziua lor, militarii își reînnoiesc hotărârea de a transpune în viață sarcinile trasate de comandantul suprem al Forțelor Armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul activului de partid al armatei din primăvara acestui an, de a străjui cu fermitate cuceririle revoluționare ale poporului, independența și suveranitatea țării.

CĂRȚI DESTINATE ACTIVULUI SINDICAL

În ultima vreme, Redacția de literatură pentru sindicate din cadrul Editurii politice a tipărit o seamă de lucrări de o deosebită însemnătate pentru toți cei care fac parte din activul sindical al întreprinderilor și instituțiilor. Prezintă, în cele ce urmează, câteva din aceste cărți, le recomandăm cu căldură activiștilor sindicali din unitățile agricole, de industrie alimentară și din sectorul de gospodărire a apelor, tuturor membrilor sindicatelor din ramură.

CULEGERE DE LEGI, DECRETE ȘI HOTĂRÎRI (Vol. VI)

Cuprinzând reglementările adoptate de organele superioare de partid, sindicale și de stat din mai 1972 (data apariției precedentului volum) și pînă în mai 1973, recentul volum, al șaselea din culegerea respectivă, pune la dispoziția activului sindical un prețios îndreptar privind legislația în domeniile în care sindicatele își desfășoară activitatea.

Pentru o mai bună sistematizare, materialele au fost grupate, în cadrul culegerii în patru capitole și anume: reglementări privind activitatea economică și socială (organizarea conducerii, a producției și a muncii, controlul activității economico-sociale, contracte economice, aprovizionarea tehnico-materială, încadrarea și promovarea în muncă, salarizarea și premierea, organizarea întrecerilor); reglementări privind condițiile de muncă și de viață (aprovizionarea și prestarea de servicii către populație controlul obștesc, a locației de stat pentru copii, ajutorul familial de stat, asigurările sociale de stat, pensii de asigurări sociale și pensii suplimentare, legislația muncii, construcția de locuințe, administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași); reglementări cu privire la activitatea cultural-educativă de masă și sportivă și reglementări în domeniul administrativ-financiar.

Simpla enumerare a domeniilor de activitate pe care le acoperă culegerea amintită ne dă dimensiunea importanței pe care aceasta o prezintă atât pentru activul sindical, cât și pentru fiecare om al muncii dornic să cunoască și să respecte legile și celelalte reglementări privind desfășurarea vieții social-economice a țării.

FORME ȘI METODE ALE MUNCII POLITICO-EDUCATIVE ÎN SPRIJINUL DISCIPLINEI ȘI ORDINII ÎN PRODUCȚIE

Apărută, de curind, în colecția „Biblioteca activistului sindical“, cartea oferă celor interesați un bogat material teoretic și de experiență referitor la modul de organizare a activității politico-educative, astfel încât aceasta să contribuie din plin la ridicarea conștiinței socialiste a celor ce muncesc, la creșterea responsabilității sociale a fiecărui cetățean al patriei. Perfectionarea conținutului, formelor și metodelor muncii politice și cultural-educative de masă, generalizarea inițiativelor și metodelor înaintate în producție, folosirea judicioasă a cluburilor, universităților populare, a gazetelor de perete și stațiilor de radioficare, a brigăzilor artistice de agitație și a altor mijloace de educare sînt numai câteva din problemele care își găsesc o amplă și instructivă tratare în cuprinsul lucrării.

GRUPA SINDICALĂ — O PREZENȚĂ ACTIVĂ ÎN MUNCĂ ȘI VIAȚA COLECTIVULUI

Definită drept verigă de bază în structura organizatorică internă a fiecărui sindicat, grupa sindicală este chemată să asigure dezbaterile modului cum se realizează indicatorii planului de producție, angajamentele asumate în întrecere, mobilizarea colectivului de salariați,

pentru creșterea productivității muncii, îmbunătățirea continuă a calității produselor, economisirea materiilor prime și materialelor, reducerea cheltuielilor de producție, mai bună organizare a producției și a muncii, folosirea rațională a capacităților de producție și a forței de muncă etc. Firește, pentru a-și îndeplini așa cum se cuvine aceste atribuții statutare, grupele sindicale trebuie să-și afirme tot mai pronunțat caracterul lor politic-educativ, să adopte un stil de muncă suplă, viu, eficient. Propunându-și să contribuie la generalizarea experienței bune obținute în această privință, lucrarea cu titlul de mai sus, apărută tot în colecția „Biblioteca activului sindical“, prezintă numeroase secvențe din activitatea unor grupe sindicale și comitete ale sindicatelor din industrie, agricultură și din alte ramuri ale economiei naționale.

LOCUL SINDICATELOR ÎN SISTEMUL DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE

Este cunoscută preocuparea constantă a partidului și statului nostru de a dezvolta și perfecționa cadrul organizatoric, formele și modalitățile de atragere a maselor de conducerea producției, a întregii vieți sociale. În această acțiune continuă, de dezvoltare a democrației socialiste, sindicatele, ca organizații de masă, ale tuturor salariaților, reprezintă și ele un astfel de cadru organizat de consultare și, totodată, de participare a oamenilor muncii — în dubla lor calitate de producători și proprietari — la conducerea activității economice și sociale.

Avînd ca autori cadre de conducere din Consiliul Central al U.G.S.R. și din alte organe sindicale centrale și teritoriale, diferitele capitole ale cărții se ocupă tocmai de modul în care sindicatele, prin specificul activității lor, contribuie la adîncirea democrației socialiste. Sînt evidențiate, totodată, o seamă de aspecte teoretice privind democrația muncitorească și sindicală ca parte componentă a democratismului orînduirii noastre, raportul democrație-autonomie sindicală etc.

POSTA REDACTIEI

Ion PAUN — S.M.A. Potcoava, județul Olt:

Centrala de mecanizare a agriculturii și producției de utilaje pentru agricultură și industrie alimentară, căreia am supus scizarea dumneavoastră, precizează că, în conformitate cu reglementările Ministerului Agriculturii, Industrii Alimentare și Apelor, transmise cu adresa nr. 4 484/1973, depășirea programului normal de lucru de către salariații care îndeplinesc funcții de șef de compartiment, dă dreptul la compensare cu timp liber corespunzător orelor lucrate peste acest program.

Săftilea DAVID — cooperativa agricolă Gănești, județul Galați:

Direcția generală agricolă Galați, care a cercetat cele semnalate în scrisoarea trimisă redacției, subliniază că la încadrare vi s-a comunicat că retribuirea se face cu norme de muncă, conform prevederilor legale în vigoare (33 norme pe lună). Cellați salariați ai cooperativei sînt veniți prin transfer de la alte unități socialiste. Vi se recomandă să vă înscrieți în cooperativă, pentru a beneficia de drepturile pe care le au membrii acestei unități.

Medic veterinar Ludovic VERES — I.A.S. Dorolț, județul Satu-Mare:

Cercetările întreprinse de forurile în drept au stabilit că, intrucit înainte de terminarea facultății ați activat în cimpul muncii mai mult de 12 luni, ați fost încadrat direct în anul al doilea de stagiatură, cu un salariu tarifar de 1 720 de lei; care a fost majorat la data de 1 septembrie 1973, la 1 830 de lei. Așadar, încadrarea dumneavoastră a fost făcută legal, conform avizului nr. 2 850/1967 al fostului Comitet de Stat pentru Probleme de organizarea muncii, producției și salarizării.

Absolvenții învățămîntului superior, în primii doi ani de activitate, sînt încadrați cu salarii fixe, fără gradații. Deci, în cazul dumneavoastră nu se pune problema gradației din nomenclatorul funcțiilor și salariilor tarifare.

Primul concediu de odihnă se poate efectua după 11 luni de la angajare, însă la calcularea duratei concediului se ia în considerare vechimea totală în muncă (cu excepția anilor de studii la facultate, care nu se consideră vechime în cimpul muncii).

Pentru eventualele lămuriri suplimentare privind drepturile pe care le aveți în calitate de medic veterinar stagiar, puteți să vă adresați și Direcției generale agricole Satu-Mare.

Rodica VIERU — cooperativa agricolă Dulcești, județul Neamț:

Avînd calitatea de angajată, vă bucurăm de prevederile art. 116 din Codul Muncii C.A.P. Dulcești avînd obligația să vă asigure durata de lucru medie. În funcție de campanii, în spiritul H.C.M. 469, din 3 mai 1973, Sînteți însă obligată să respectați programul de lucru necesar în campaniile agricole, stabilit de conducerea unității.

Ing. Ion POFA — cantonul pastoral Panciu, județul Vrancea:

Direcția generală de planificare și dezvoltare din M.A.I.A.A. a apreciat că măsura la care vă referiți nu este justă. Intrucit criteriile de gradare și nivelele de salarizare sînt coroborate de așa natură, încît salariul sefului de canton de gradul II să nu depășească pe cel al tehnologului șef al întreprinderii de gradul IV. Ca urmare a dat indicații direcției generale agricole Vrancea să revină asupra situației semnalate, atrăgînd totodată atenția organelor de control, să solicite precizările care ar fi eventual necesare. Înainte de luarea unor măsuri ca cea expusă în scrisoarea trimisă redacției.

Steliana MITU — Ploiești:

Potrivit instrucțiunilor în vigoare privind retribuirea în cooperative agricole, la calculul remunerației personalului T. A. din aceste unități, se iau de bază normele convenite președintelui și numărul mediu de norme efectuate de membrii cooperativei respective, și valoarea producției globale. Orice alte drepturi convenite președintelui cum este, de pildă, indemnizația pentru spor de vechime, nu se iau în calcul la retribuirea personalului T. A.

DIN PROGRAMUL DE RADIO și TELEVIZIUNE

pe săptămîna 28 octombrie — 3 noiembrie

RADIO

BULETINE DE ȘTIRI: luni, marți, miercuri, joi, vineri, sîmbătă: Programul I: 6.00; 9.00; 10.00; 11.00; 15.00; 24.00; 2.00; 4.00; 5.00; Programul II: 9.30; 12.00; 14.00; 17.00; 19.00; 21.00; 23.00; 0.55; Programul III: 17.00; 20.00; Duminică: Programul I: 6.00; 11.00; 15.00; 20.00; 4.00; 5.00; Programul II: 9.30; 14.00; 17.00; Programul III: 19.30.

RADIOJURNAL: Luni, marți, miercuri, joi, vineri și sîmbătă: programul I: 7.00; 13.00; 16.00; 22.00; programul II: 7.00; 13.00; 16.00; programul III: 22.00.

DUMINICĂ: programul I: 7.00; 13.00; 20.00; 2.00; Programul II: 7.00; programul III: 22.00.

EMISIUNE PENTRU SATE

DUMINICĂ: Programul I: 9.00 — ORA SATULUI. În fiecare zi de lucru: 6.30 — JURNAL AGRAR.

EMISIUNI MUZICALE

DUMINICĂ: Muzică populară: programul I: 7.05; 11.05; 14.50; 19.15; programul II: 7.00; 10.50; 14.05; 18.00; 19.40; 21.40. **LUNI:** Muzică populară: programul I: 5.05; 10.05; 12.30; 17.40; 21.50; programul II: 6.00; 9.35; 12.50; 16.15; 17.05; 19.40.

MARȚI: Muzică populară: programul I: 5.05; 10.05; 12.30; 14.40; 17.30; 20.50; programul II: 7.00; 9.35; 13.05; 17.05; 20.40; 22.00.

MIERCURI: Muzică populară: programul I: 5.05; 10.05; 12.30; 14.40; 17.30; 20.40; programul II: 7.00; 9.35; 13.30; 17.05.

JOI: Muzică populară: programul I: 5.05; 10.30; 12.30; 14.42; 17.45; 20.50; programul II: 7.00; 9.30; 13.30; 17.05; 20.05.

VINERI: Muzică populară: programul I: 5.05; 10.05; 12.30; 15.42; 17.45; 20.50; programul II: 7.00; 9.30; 13.30; 17.05; 19.05; 20.50.

SÎMBĂȚA: Muzică populară: programul I: 5.05; 6.05; 12.30; 17.40; 20.50; programul II: 7.00; 9.15; 12.16; 13.30; 17.05; 19.05; 22.00.

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ: PROGRAMUL I: 8.00 — Bună dimineața!; 8.30 — Cravatele roșii; 9.25 — Film serial: „Daktari”; 9.50 — VIAȚA SATULUI: ● De luni pînă duminică — jurnal de actualitate săptămînală: urgențe ale finalului de campanie; recoltatul legumelor și porumbului; transportul produselor la bazele de recepție ● Iașul în transmisiune directă ● Poșta emisiunii ● Cîntece și jocuri populare; 11.00 — Emisiune în limba maghiară; 12.30 — De strajă Patriei; 13.00 — ALBUM DUMINICAL; 16.20 — Film serial: „În ultimul minut”. Episodul II — „Prozoniera”; 16.50 — Magazin sportiv; 18.55 — Vetre folclorice; 19.20 — 1001 de seri; 19.00 — TELEJURNAL ● Săptămîna politică internă și internațională în imagini; 20.10 — Reportajul săptămînil; 20.35 — Teatru liric TV: „Cele două Carmen”. Spectacol-montaj. 21.35 — Aventuri în epoca de piatră; 22.00 — Recital: Doina Spătaru-Olinescu; 22.20 — TELEJURNAL ● Sport

LUNI: PROGRAMUL I: 17.30 — Curs de limbă franceză; 18.00 — TELEX; 18.05 — La ordinea zilei Azi, județul Bistrița-Năsăud; 18.20 — Căminul; 18.40 — Ankara. Reportaj filmat; 19.00 — Scena; 19.20 — 1001 de seri; 19.30 — TELEJURNAL ● Cîcinalul înainte de termen. 1973 — an hotărîtor; 20.00 — Cîntecul săptămînil; 20.05 — Anchetă TV; 20.40 — Interpretul preferat: Maria Cosmescu; 20.50 — Revista literar-artistică TV; 21.30 — Roman folieton: „Tinerele”. Producție a studiourilor de televiziune engleze. Primul episod; 22.20 — 24 DE ORE.

MARȚI: PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală; 10.00 — TELEX; 10.05 — Revista literar-artistică TV; 10.45 — Muzică ușoară; 11.00 — Film serial: „În umbra lupilor”; 12.05 — TELEJURNAL; 16.30 — 17.00 — Lumea copiilor; 17.30 — Curs de limbă germană; 18.00 — TELEX; 18.05 — Cum vorbim; 18.20 — Univers beethovenian; 18.55 — TIMP ȘI ANOTIMP ÎN AGRICULTURĂ: ● Jurnal de campanie: recoltarea culturilor de pe ultimele suprafețe; obligațiile către fondul central al statului — respectate integral! ● Specialiștii vă recomandă Cum se fac lucrările în serele legumicole? ● Piețele, la ora aprovizionării de toamnă; 19.10 — Tragerea de amortizare ADAS; 19.20 — 1001 de seri; 19.30 — TELEJURNAL ● Cîcinalul înainte de termen. 1973 — an hotărîtor; 20.00 — Cîntecul săptămînil; 20.05 — Reflector; 20.25 — Teatru TV: „Descoperirea familiei”; 22.25 — 24 DE ORE ● România în lumt.

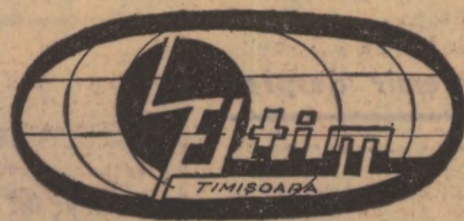
MIERCURI: PROGRAMUL I: 9.00 — Teleșcoală; 10.00 — TELEX; 10.05 — Municipalitya răspunde bucureșteanului (reluare); 10.30 — Telecinemateca pentru copii: „Împăratul Cioc-de-sturz”; 11.40 — Cîntă Maria Marcu, Ioana Crăciun; 12.00 — TELEJURNAL; 17.30 — Curs de limbă rusă; 18.00 — TELEX; 18.05 — Tragerea

Pronoexpres; 18.15 — Steaua polară; 18.35 — Muzică populară; 18.50 — Dialog; 19.20 — 1001 de seri; 19.30 — TELEJURNAL ● Cîcinalul înainte de termen. 1973 — an hotărîtor; 20.00 — Cîntecul săptămînil; 20.05 — Teleobiectiv; 20.25 — Gala maestrilor; 20.45 — Telecinemateca: „Cînd copacii erau mari”; 22.15 — 24 DE ORE.

JOI: PROGRAMUL I: 9.00 — Curs de limbă engleză; 9.30 — Curs de limbă germană; 10.00 — TELEX; 10.05 — Cărți și idei; 10.30 — Telecinemateca (reluare); 12.00 TELEJURNAL; 16.00—17.00 — Teleșcoală; 17.30 — Emisiune în limba maghiară; 18.30 — TELEX; 18.35 — Din țările socialiste; 18.45 — Universitatea TV; 19.20 — 1001 de seri; 19.30 — TELEJURNAL ● Cîcinalul înainte de termen. 1973 — an hotărîtor; 20.00 — Cîntecul săptămînil; 20.10 — SEARĂ PENTRU TINERET; 22.15 — 24 DE ORE.

VINERI: PROGRAMUL I: 9.00 — Curs de limbă franceză; 9.30 — Curs de limbă rusă; 10.00 — TELEX; 10.05 — Țară bogată în frumuseți; 10.15 — Teleobiectiv; 10.40 — Virsele peliculei; 12.00 — TELEJURNAL; 16.00—17.00 — Teleșcoală; 17.30 — Curs de limbă engleză; 18.00 — TELEX; 18.05 — Tragerea Loto; 18.15 — La volan; 18.30 — Stadion; 18.50 — Revista economică TV; 19.20 — 1001 de seri; 19.30 — TELEJURNAL ● Cîcinalul înainte de termen. 1973 — an hotărîtor; 20.00 — Cîntecul săptămînil; 20.05 — „O Românie cum n-a fost nicînd”; 20.35 — Film artistic: „Omul Mafiei”; 22.15 — Baladă pentru acest pămînt; 22.30 — 24 DE ORE.

SÎMBĂȚA: PROGRAMUL I: 9.00 — Lumea copiilor; 9.30 — O viață pentru o idee (reluare); 10.00 — TELEX; 10.05 — Muzică ușoară; 10.35 — Oameni îndrăgiți de meseria lor; 11.00 — O interpretă a cîntecului bihorean: Florica Ungur; 11.20 — Biblioteca pentru toți; 12.00 — TELEJURNAL; 14.45 — Fotbal: RAPID—U.T.A. Transmisiune directă; 16.30 — Emisiune în limba germană; 18.15 — Mari ansambluri; 18.40 — Teleglob; 19.00 — Omul de lingă tine; 19.20 — 1001 de seri; 19.30 — TELEJURNAL ● Doi ani de la Pleșara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971; 20.00 — Cîntecul săptămînil; 20.05 — 52 de inițiative în 52 de săptămîni; 20.15 — Teleenciclopedia; 21.00 — Film serial: „Mannix”; 21.50 — Călătorie muzicală; 22.30 — TELEJURNAL ● Sport; 22.45 — Cîntec de dor, cîntec de seară..

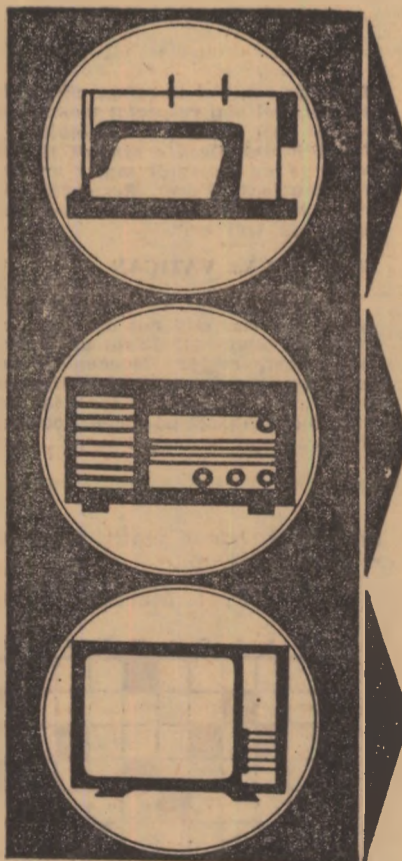
ÎNTREPRINDEREA „ELTIM“ TIMIȘOARA Str. Circumvoluțiunii nr. 1 tel. 34 392 PRODUCE ȘI LIVREAZĂ

pe bază de comandă fermă întreprinderilor, I.A.S. urilor, C.A.P.-urilor pe anul 1974:

- MOTOPOME utilizabile la I.A.S., C.A.P. portabile cu debit de 400 l/m.
- PĂTULE pentru porumb știulete în două variante de construcție, sudate și asamblate prin collere, bride și șuruburi.
- CORPURI de iluminat etanșe pentru magazii, grajduri, de 60—75—200—300 Wați.
- GALEȚI zincate de la 8 la 18 litri.
- ROABE metalice pe pneuri.
- ROBOT universal pentru cantine, servind la tocat carne, legume, condimente etc.
- UTILAJE complete pentru fabricarea cărămizilor.

NOI ÎNLESNIRI PENTRU CUMPĂRAREA CU PLATA ÎN RATE

mașini de cusut „tip masă” sau „tip mobilă” din producție internă: avans minim 20 la sută, 18 rate lunare

radioreceptoare din producție internă (toate tipurile, inclusiv cele cu tranzistori): avans minim 20 la sută, 18 rate lunare

televizoare de toate tipurile din producție internă, avans minim 25 la sută, 18 rate lunare

Le găsiți în MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM

RECOOP

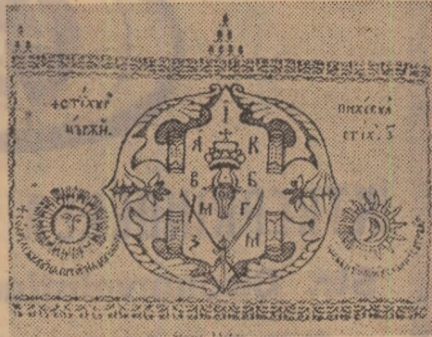
CALEIDOSCOP

Dimitrie Cantemir despre

ANIMALELE MOLDOVEI

In „Descrierea Moldovei” lucrare a domnului și carturarului român de la a căruj naștere se împlinesc, zilele acestea, trei sute de ani, găsim câteva pagini referitoare și la animalele domestice cunoscute pe vremea sa pe meleagurile moldovenești. Iată câteva din considerațiile autorului :

Caii. „Moldova de munte are niște cai mici, dar puternici și răbdători la muncă, cu unghiile așa de late încit nu e nevoie niciodată să fie potcoviți, de ar merge prin locuri cit de rele. In părțile de cimp sint cai mai mari, frumoși, falnici la înfățișare și luți și rezistenți ; foarte lăudași nu numai de poloni și de unguri dar și de turci, care întrebunțează des proverbul : Un tinăr persan și un cal moldovean sint mai lăudași decit toți ceilalți... Se găsec berghelii de cai sălbatici, care nu se deosebesc de cei domestici decit doar că sint ceva mai mici și au copitele late

de o palmă, mai rotunde și mai tari decit ale celorlalți”.

Oile. „La noi se găsec trei soluri de oi... In fiecare an mai mult de șazeci de mii de oi sint duse de negustorii greci la Constantinopol, pentru bucătăria sultanului. Carnea lor e preferată față de oricare alta și din pricină că are gust bun și din pricină că se mistuiește ușor... Oile din cimpii sint mai mari decit cele din munți”.

Boii. Locuitorii munților au boii mici ; cei de cimp au însă mari cirezi de boi

mari și frumoși, din care duc in fiecare an mai mult de patruzeci de mii in Polonia, la Danzing... Boii cei mai grași și cei mai frumoși se găsec la riul Sărata, din județul Fălciului, pentru că aceste cimpii au belsug de sare și de iarbă proaspătă, din amestecul cărora vine grăsimea vitelor. Inmulțirea acestora este așa de mare, încit locuitorii pot nu numai să-și indetuleze viața, dar să și plătească tributul foarte greu pe care-l cer turcii.

Albinele. „Despre albine voi spune puține... Locuitorii au de la ele mare folos, deoarece cimpurile smălțate peste tot cu cele mai frumoase flori și pădurile, le dau nesfârșită materie primă din care să culeagă mierea și ceara. Locuitorii ar avea și mai mare câștig dacă li s-ar permite să păstreze toți roi pe care li dau albinele in fiecare an. Dar legile țării o-presc să țină cineva mai mulți stupi decit îngăduie locul pe care-l are, ca mulțimea lor să nu aducă supărare vecinului”. Iată, deci, prima legiuire din țara noastră care stăvilește supraproducția, socotită — arbitrar — dăunătoare.

In facsimil : Stema Moldovei, publicată într-una din cărțile lui Dimitrie Cantemir, la 1698.

Ion MUNTEANU

MAGAZIN SPORTIV

S-AU ÎNCHEIAT CAMPIONATELE REPUBLICANE

de box...

Simbăta trecută, s-au desfășurat la Cluj finalele celei de a 43-a ediții a campionatelor republicane de box, organizate pentru prima oară in istoria lor dincolo de ringurile Capitalei.

Noii campioni sint următorii, in ordinea categoriilor : A. Mihai, I. Fărean, M. Lazăr, Gh. Ciocchină, S. Cuțov, C. Cuțov, V. Zilberman, Șt. Florea, A. Năstac, I. Gyorfy, I. Alexe.

Cele mai bune rezultate au fost obținute de boxerii clubului Steaua (antrenori I. Chiriac și M. Spakov) care au cucerit 5 centuri, cu una mai mult decit cei de la Dinamo. In ascensiune de formă au apărut pugiliștii de la Farul-Constanța, care au intrat in posesia a două titluri, după partide socotite oarecum surpriză.

Galele nu s-au ridicat la un nivel tehnic superior, din punct de vedere al spectacolului, a lipsit scri-ma cu pumnii, in dauna „bătăii” rudimentare. Nu se înțelege prea bine de ce in afară de orașele București, Galați și Constanța, boxul stagnează încă in celelalte localități și județe. Nu apar încă elemente de perspectivă — mulți dintre campioni demonstrind apatie și mijloace modeste de luptă. Poate, o dată cu înființarea noilor cluburi de box la Brăila și Galați, să se ivească revirimentul mult dorit, într-un sport in care țara noastră s-a făcut întotdeauna aplaudată pe ringurile europene.

...și de polo

Titlul de campioni republicani a fost obținut de poloștii echipei Dinamo care, in meciul decisiv, au terminat la egalitate cu Rapid (4-4), după o dispută pasionată și dramatică. Obținind 24 de puncte — ca și Rapid, dar cu un golaveraj mai bun — dinamoviștii au reintrat in posesia tricourilor de campioni pe care le cuceresc pentru a 16-a oară.

JOCUL NAVELOR

Cind in 1866 două nave cu pinze, de cursă lungă — numite Ariel și Taeping — venind dinspre Fu-Ceu au sosit la estuarul Tamisei, încărcate cu ceai, la câteva minute unul după altul, părea că intrarea Angliei a năvălit pe malurile fluviului.

La bordul uneia din cele două nave (cea rămasă in urmă) putea fi încă văzută urma unui glonț ce fusese tras in capul comandantului său care pierduse întrecerea cu o singură lungime.

In afară de pariurile enorme care se încheiau cu prilejul acestor curse, se poate aprecia că încă de pe atunci întrecerile se transformaseră in sport, fiindcă nu numai interesele bănești făceau ca sute de mii de oameni să-și părăsească locuințele și să vină pe malul apei spre a-l aplauda pe învingător.

Această sportivitate britanică, ce se manifesta pînă și in ce privește navele de comerț, se concretizase, de altfel, prin construcția unor vase destinate exclusiv curselor de viteză. Intre altele, istoricul Pepys a relatat, in jurnalul pe care l-a lăsat, despre un „meci” disputat pe fluviul Tamisa, in anul 1662, între un iacht regal, condus de un print și un vas olandez.

Primul club de iachting pare să fi fost creat totuși, in 1720, in Irlanda, la Cork, iar in Franța, primul club similar in portul Le Havre, in 1840, cu 4 ani inaintea întiiului club asemănător american.

Deci, in afara vestitelor „curse de ceai” — despre care aminteam la începutul acestor rânduri — întreceri de iachting se desfășurau și in alte locuri. De altfel, tot in 1866, Anglia a fost martora altei „sosiri” senzaționale : traversarea Atlanticului, in joc fiind suma de 90 000 de dolari. Trei iachture americane, cu șase oameni la bord, care au luat startul in această întrecere, s-au scufundat. Cursa a fost câștigată de alt vas „Henrietta” in 13 zile, 21 de ore și 55 de secunde. Tot in această vreme, un vas american — numit chiar „America” — a „bătut” toate vasele flotei engleze, întrecindu-le într-o cursă spectaculoasă. De atunci, pînă in zilele noastre, cursele de iachting și-au modificat enorm regulamentul, creindu-se adevărate „birouri” care calculează plecările, sosirile și stabilesc punctajele.

Al. IANCU

Microinterviul săptămîinii

Henri Coandă și agricultura

In liniștea pioasă a casei memoriale „Henri Coandă” din București, muzeograful dr. I. Cojocaru ne însoțește cu explicații amabile, ample, adesea surprinzătoare, dezvăluind o amănunțită și pasionată cunoaștere a vieții și personalității ilustrului savant român.

— Imensa putere de invenție a lui Henri Coandă a avut de multe ori ca beneficiar agricultura. Lăsăm la o parte faptul

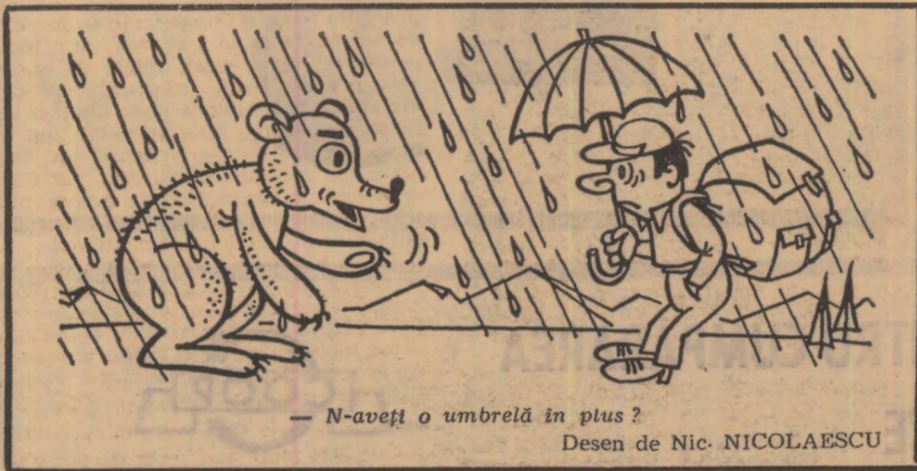
că, la 14 ani, el a imaginat o combină care folosea energia eoliană, și ajungem direct la utilajele agricole gîndite la anii maturității. Iată, aici, macheta unui hidrogenerator care face potabilă apa de mare. Executat pentru condițiile Algeriei, proiectul folosea ca sursă de energie razele solare captate într-un sistem de oglinzi parabolice. Pe lângă necesitățile unei unități industriale, apa urma

să asigure și irigarea unei mari suprafețe agricole. Alături este macheta unui utilaj tip Coandă, marca Stromboli, care se folosește pentru pulverizat, prăfuit, atomizat și semănat. Unul din numeroasele tipuri care se fabrică in prezent este dotat cu trei ajutaje aspirante și suflante alimentate cu aer comprimat de către un ventilator-compresor centrifug, acționat de un motor de numai 2 C.P., deci cu un consum foarte convenabil. Este interesant de amintit că și „Efectul Coandă” își găsește aplicații in domenii din sfera agriculturii. Un exemplu îl constituie instalația de ventilație și climatizare care se utilizează la condiționarea aerului in silozuri. Față de sistemele clasice, soluția Coandă s-a impus prin simplitate și randament superior.

— Văd aici și citeva fotografii pur... agricole. Ce reprezintă ?

— Sint, într-adevăr, surprinzătoare. Ele completează cunoștințele noastre despre complexitatea preocupărilor acestei uriașe inteligențe românești, care a fost Henri Coandă. Foarte puțină lume știe astăzi că marele savant a realizat un nou soi de griu. Spicul are o formă ciudată, semănînd mai degrabă cu un ciorchine cu mustăți ! Dar și mai importantă se pare a fi fotografia de alături care înfățișează un butuc de viță de vie încărcat de struguri. Este o imagine surprinsă in primul an după plantare. Căci asta este formidabila calitate a soiului de viță de vie creat de Henri Coandă : rodește chiar in primul an după plantare. Gîndiți-vă ce excepțională importanță prezintă această realizare pentru viticultori ! Apreciindu-le, să avem mereu in vedere că toate acestea sint succesele unui agricultor amator, care așa se relaxa, își petrecea timpul liber...

George OSTROVEANU

— N-aveți o umbrelă in plus ?

Desen de Nic. NICOLAESCU

• DE LA LUME ADUNATE • DE LA LUME ADUNATE •

IN LOCUL SONERIEI DE TELEFON — CIRIPITUL PĂSĂRILOR

In S.U.A. se vind in prezent aparate telefonice menite — așa cum susțin constructorii — să menajeze nervii omului. Sunetul soneriei obișnuite este înlocuit la aceste aparate cu ciripitul păsărilor, oricîtul broaștelor, sau cu sunetele flautului și clarinetului.

HAINE DIN... LAVA DE ETNA

La o fabrică din apropiere de Messina se prelucurează lava rezultată din erupțiile vulcanului Etna. Din lava măcinată topită in cuploare, se extrag fibre subțiri cit firul de oar. Acestea sint elastice și moi la pipăit. Tesăturile din fibrele rez-

pective, avînd proprietăți izolatoare, sint folosite in electrotehnică ca ignifuge (ele nu se aprind nici la temperaturi de 1 100° C) și ca izolatoare ale peretilor contra frigului. Acum se experimentează folosirea fibrelor in industria textilă. S-ar putea, așadar să ne confecționăm haine din... lava de Etna.

BUNICUL ARE NUMAI... TREI ANI

Locuitorii arhipelagului Merquy din Oceanul Indian, la sud de Birmania întinerec pe un ce trece Secretul e simplu : noul născut este considerat aici, chiar din prima clipă a vieții sale, in vîrstă de 60 de ani. In fiecare an, la aniversarea nașterii se scade cite un an. Cind omul „ajunge in vîrstă de 2-3 ani” el are nepoti

de 20 de ani. Cel ce atinge vîrsta de zero ani este cel mai respectat membru al obștei. Și mai departe ? Bătrînelul i se adaugă 10 ani. Dacă e sănătos și sint speranțe că va mai trăi multă vreme, i se mai dau încă 10 ani. Respectabilului bătrîn i se spune : „acela care s-a născut de două, de trei ori”.

FOTBAL LA... VATICAN

Febra fotbalului nu a ocolit nici Vaticanul. Cel mai mic stat din lume organizează un campionat de fotbal la care participă șapte echipe. Deocamdată, in fruntea clasamentului se află echipa cotidianului „Osservatore Romano”, iar pe ultimul loc echipa... paznicilor bazei Sf. Petru.

de Sud 12 Jgheab pentru hrana vitelor, — Sora Antigonei.

Prof. Marian FIRIMIȚĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

Cuvinte încrucișate

SURORI

ORIZONTAL : 1. Sora lui Pygmalion. — Și ei pot avea surori 2. Sora ultimel soții a lui Barbă Albăstră. — Ca două surori (fig.) 3. Da infinit 1 — Volum — Cu fața curată 4. Deite... ea surorile gemene — Diminutiv feminin 5. Una din cele trei surori Boga din plesa lui Domiescu — „și una din cele cinci surori gemene Dionne, născute in 1934 in Canada 6. Capetele unui drum 1 — Popor antie in mitologia căruiă întîlnim vestitele surori muze pleiade, mereide (pl.) — Cămășt rustice. 7. In plin treieris — Mod de fîmîrare — Dînsii 8. Soția lui Iancu de Hunedoara care împreună cu fratele ei organizează un grup de simpatizanti al familiei Corvinestilor, asiguriad tronul lui Matei Corvin. 9. In-

tinute la surori 1 — O soră de la țară. — In filament 10. Rămas perplex 1 — „Sora” din București (pl.). 11. Face din soră surori. — Obiecte zburătoare neidentificate (abr.) 12. Soră cu moartea — Una din surorile lui Octavian Goga

VERTICAL : 1. Cele 50 de surori osîndite la Hades, să toarne apă într-un butoi fără fund — Sora lui Petru Rareș. 2. Și ei 1 se spune soră 3. Afirmatie. — Indemn cabalin. — Dînsul. — Inimă de Dapon 4. Una din cele trei surori, fiicele neferticitului rege Bear — Lene 1 5. Nap seo — Tărm. — A asemăaa (var.). 6. Patronate de surorile mitologice, muze (sing.). — Expunere de obiecte. 7. Eu, arhaic. — Are patru fiice (fig.) — Riul timisorenilor 8. Gerul „surorilor (pl.). — Calm dar nu de la început 9. Curte 1 — Pronume — Păzită dar nu prea 10. Aerisiti. — Baptele sucului. 11. Penate 1 — Posesiv. — Banțul muntos al Americii

DOCUMENTAR EXTERN

In orice colectivitate umană, nivelul de viață este strins legat de consumul de apă. Un nivel ridicat implică utilizarea unor mari cantități de apă — pentru agricultură, industrie, servicii publice și nevoi gospodărești. În anumite țări, consumul se cifrează la abia 100 de litri pe zi și pe locuitor. În alte țări, această proporție este de 60 de ori mai mare.

Știind că viitoarea dezvoltare a agriculturii mondiale, pe care o impune creșterea prevăzută a populației globului, implică o sporire a resurselor de apă, oamenii de știință își pun — adesea nu fără îngrijorare — întrebarea : de unde vom obține apa necesară ?

SINTEZE APĂ PENTRU AGRICULTURA LUMII

Deceniul hidrologic internațional

O problemă cum este cea a satisfacerii mai înalte a nevoilor de apă ale locuitorilor planetei nu poate fi soluționată eficient decât printr-un efort comun al națiunilor. Sezîndu-se de însemnătatea acestei soluții, forurile internaționale, în speță UNESCO, au elaborat programul așa-numitului Deceniu hidrologic internațional. Este o acțiune extrem de vastă și îndrăznească, care și propune realizarea unor obiective capitale.

Programul Deceniului hidrologic internațional include evaluarea resurselor de apă ale lumii, unificarea instrumentelor, observațiilor, tehnicilor și terminologiilor utilizate în domeniul hidrologiei, crearea unor rețele de bază și îmbunătățirea rețelelor existente pentru obținerea de date fundamentale asupra sistemelor hidrologice, începînd de la cele mai mici bazine și pînă la ansamblul mondial. De asemenea, programul include cercetări asupra sistemelor hidrologice în medii geologice, geografice, topografice și climatice selecționate astfel încît să fie reprezentative, cercetări asupra unor probleme hidrologice deosebite și urgente care impun un efort internațional considerabil ca, de pildă, hidrologia bazinului Ciadului, în Africa (această problemă și-a vădit însemnătatea recent cu prilejul secetei teribile care a lovit zona saheliană, din sudul Saharei) sau dinamica fizică a Marilor Lacuri din America de Nord, precum și acțiuni de învățămînt și formare tehnică și practică a unor specialiști și un schimb sistematic de informații științifice și tehnice.

Programul Deceniului hidrologic internațional, care a intrat în vigoare în anul 1965, prevede mai cu seamă lucrări pe care urmează să le realizeze

statele, pe propriile teritorii, cu sprijinul organizațiilor internaționale, guvernamentale și științifice. Acest program acoperă domeniul hidrologiei în întregime, începînd cu recoltarea datelor de bază, pînă la cele mai avansate cercetări fundamentale. El și-a propus să mobilizeze, la toate nivelele, cele mai competente forțe ale domeniului.

Un exemplu pozitiv de cooperare internațională

Potrivit aprecierii purtătorilor de cuvînt ai UNESCO, realizările obținute pînă acum nu sînt întru nimic spectaculoase. Totuși, cîteva dintre proiectele aflate actualmente în curs de realizare merită a fi citate. Unul dintre ele este executat în bazinul superior al fluviului Paraguay, într-o zonă în care se întîlnesc frontierele Braziliei, Boliviei și statului Paraguay. În această zonă, în care există o cîmpie inundabilă în suprafață de 400 000 kmp, cu mii de mlaștini, UNESCO, în cooperare cu guvernul brazilian și cu sprijinul PNUD, execută un studiu care are ca scop desecarea și punerea în valoare pentru agricultură a acestor terenuri. Acest studiu face parte dintr-un program internațional pe termen lung, consacrat studierii bazinelor fluviilor Paraná și Rio de la Plata.

Marile Lacuri din America de Nord reprezintă una dintre cele mai mari mase de apă dulce care există pe suprafața globului. Anl de-a rîndul, Canada și Statele Unite au studiat în comun multe dintre problemele hidrologice ale acestora. Acum, în cadrul Deceniului hidrologic internațional, cele două țări cooperează pentru reușita unui studiu sistematic al lacurilor considerate ca sisteme fizice integrate. Obiectivul urmărit îl constituie lărgirea substanțială a posibilităților de naviga-

ție, de producere a energiei electrice, de dezvoltare industrială și urbană, de extindere a pescuitului și a agrementului.

Bazinul Ciadului, în Africa, constituie o regiune remarcabilă. Mult mai vastă decît lacul Ciad însuși, acest bazin se întinde pe nu mai puțin de 400 000 kmp, suprafața repartizată între patru state : Camerun, Niger, Nigeria și Ciad. Studiile în legătură cu această regiune privesc solul, resursele de apă ale suprafeței și ale păturiilor subterane. La reușita lui contribuie, prin intermediul UNESCO, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și o Comisie constituită din reprezentanții celor patru state riverane. În acest cadru, FAO se ocupă de îmbunătățirile funciare, iar UNESCO — de studiul hidrologic general. După părerea reprezentanților UNESCO, aceste lucrări reprezintă un exemplu pozitiv de cooperare internațională, practică și științifică.

Trebuie spus că Africa reprezintă un cîmp vast de acțiune pentru cercetările hidrologice, care au ca obiectiv major creșterea rezervelor de apă pentru agricultura lumii. În acest context se înscrie și un alt studiu foarte important care privește resursele subterane ale zonei nordice a Saharei. În această parte

a deșertului, care aparține Algeriei și Tunisiei, se află cele mai importante straturi de apă. Studiile amintite sînt executate sub auspiciile celor două guverne, în cadrul unui acord cu PNUD, în care UNESCO este agentul de execuție.

Mărirea resurselor de apă ale omenirii, pe care și-a propus-o ca obiectiv esențial Deceniul hidrologic internațional, comportă însă și alte tipuri de proiecte. Astfel, în Argentina a fost creat un Centru național de studii hidraulice și hidrologice aplicate, care se bucură de sprijinul PNUD și al UNESCO. Sub aceleași auspicii a fost creat un Institut de științe hidrologice și tehnologice a resurselor de apă în Iran. Pot fi citate și activități de alte tipuri : planificarea activităților din domeniul hidrologiei în cele cinci țări membre ale Consiliului nordic, cercetări în vederea utilizării apelor saline pentru irigații, în Tunisia, cercetări — pe plan mondial — cu privire la utilizarea elementelor radioactive în hidrologie, cercetări care se efectuează sub conducerea Agenției internaționale pentru energia atomică (AIEA), studiul hidrometeorologic integrat al lacului Victoria, condus de Organizația Meteorologică Mondială (OMM), punerea la punct a rețelei hidrometeorologice a Americii Centrale, tot sub conducerea OMM, crearea unui sistem de alarmă împotriva revărsărilor în bazinul fluviului Mekong, crearea unui institut pentru studierea resurselor naturale în Irak și altele.

A dezvoltă propriile forțe și competențe

Activitățile desfășurate în cadrul Deceniului hidrologic internațional, deși nu s-au ridicat încă la nivelul cerințelor, au trezit multe speranțe, mai ales în țări în curs de dezvoltare care, pe bună dreptate, sînt nerăbdătoare să vadă efectele valorificării unor noi resurse de apă. Deosebit de important este faptul că numeroase țări în curs de dezvoltare au înțeles necesitatea de a-și dezvoltat propriile forțe și competențe în materie de hidrologie și de a-și crea, pe măsura posibilităților, treptat, rețele de observare proprii. Grație eforturilor proprii ale statelor, conjugate cu o tot mai intensă cooperare internațională, apa va putea deveni într-o măsură tot mai mare un bun al agriculturii mondiale, al oamenilor care trăiesc pe această planetă. Pe măsura intensificării cooperării științifice și tehnicii internaționale, vor putea fi abordate domenii și zone de cercetare din ce în ce mai importante, cum sînt oceanografia, studierea Antarcticii, cercetarea aprofundată a fenomenelor meteorologice, a fizicii atmosferei etc., adică a acelor domenii pe care omul le stăpînește astăzi în prea mică măsură, dar de care viața și activitatea lui depind mult mai mult decît ne putem închipui.

A. COSTA

La sediul UNESCO din Paris există un calculator analogic cu ajutorul căruia au fost studiate resursele de apă ale bazinului Ciadului. Fără mijloacele cele mai avansate ale științei, problema complexă a apei nu ar putea fi soluționată

ȘTIINȚA ȘI TEHNICA LA ZI • ȘTIINȚA ȘI TEHNICA LA ZI •

PUNGI PRACTICE PENTRU SUBSTANȚE CHIMICE

Un laborator științific din S.U.A. a lansat pe piață diverse preparate chimice destinate stimularii plantelor, ambalate în pungi originale din material plastic. Pungile sînt rezistente, nu se rup la înmagazinare sau la manipulare, chiar și atunci cînd se lucrează în condiții de mare umiditate.

Puse în rezervoarele mașinii de stropit, pungile se deschid repede și complet, fără a avea o influență asupra activității biologice a substanțelor chimice. Utilizarea lor asigură securitatea deplină a lucrătorilor, deoarece nu există un contact direct cu substanțele.

SULFATUL DE CUPRU ESTE FOARTE FOSILOR... ZOOTEHNIEI

La Institutul de protecție a animalelor de pe lângă Universitatea din Jena (R.D.G.) s-a terminat experiența de îngrășare a porcilor cu sulfat de cupru. Rezultatul este următorul: adaosul de 1 gr. de sulfat la 1 kg. de nutreț uscat face să crească greutatea porcului cu 70%. Cercetătorii consideră că adaosul de sulfat mărește conținutul de albumină din carne și micșorează cantitatea de grăsime.

POT OARE LĂMIILE SA DEVINĂ DULCI ?

Oamenii de știință francezi au reușit să obțină o substanță interesantă dintr-un fruct pe care locuitorii Africii occiden-

tale îl numesc „fructul minune”. Fructul crește pe tufa a cărei nume latin este „Rihardella Dulcifica”. El conține o substanță din care este suficient să se folosească un miligram pentru a modifica senzațiile gustative ale omului : tot ceea ce este acru devine dulce. Dacă această substanță este adăugată lămii, aceasta poate fi mîncată la fel cum este mîncat mărul. Durata de acțiune a substanței este între 1—2 ore. Cauza acestei transformări atât de stranie nu a fost încă descoperită.

USTUROI ÎN LOC DE DDT

Din timpul evului mediu, usturoiul, a fost folosit de multe popoare în lupta împotriva insectelor, dar numai de foarte scurt timp s-a constatat că uleiul de usturoi chiar și în proporție de 20 la 1.000.000 este mortal pentru larvele țînțarului anofel, vectorul malariei. Din uleiul de usturoi s-au separat două substanțe : diallilsulfat și diallitrilsulfat, care s-au dovedit a fi insecticide active ale usturoiului. Amestecul acestor substanțe preparate sintetic (2 : 1.000.000) distruge țînțarii. Oamenii de știință consideră că noul insecticid, a cărui lipsă de nocivitate este garantată prin folosirea de secole a usturoiului, va elimina total DDT-ul la fabricarea căruia s-a renunțat deja în multe țări.

PIERSICI REZISTENȚI LA FRIG

Oamenii de știință din R.P. Ungară au reușit să selecțione-

ze piersici rezistente la frig. Noul hibrid rezistă, de asemenea, la diferiți viruși precum și la ciuperca. Aceste piersici au un exterior neted, interiorul de culoare albă, nu se degradează în timpul transportului și pot fi sortate automat.

TONE DE MATERII POLUANTE ÎN ATMOSFERA

Cercetările savanților sovietici au dovedit că, anual, în atmosfera terestră se ridică 1 miliard de tone de cenușă și gaze toxice. Din fericire, cea mai mare parte a acestora este făcută inofensivă datorită forței naturii de a se autopurifica. Particulele au dimensiuni diferite.

S-a demonstrat că cele care au un diametru de peste o sutime de milimetru se ridică numai cîteva sute de metri, iar apoi cad pe pămînt tot în zonele din care se ridicaseră.

Particulele mai subtile se înalță la peste 1 000 de metri în atmosferă, putînd fi transportate cu ușurință de curenții de aer.

În felul acesta, au căzut deasupra Antarcticii 2 300 tone de DDT !

ALIMENTE DIN PLANCTON

În mare, în timpul verii, pot fi observate mici scinte verzi-aurii ; sînt valuri de plancton — o aglomerație de minuscule organisme vii — sursă de hrană pentru numeroase specii de pește și animale. Poate fi folosit oare planctonul drept hrană de oamenii care străbat ocea-

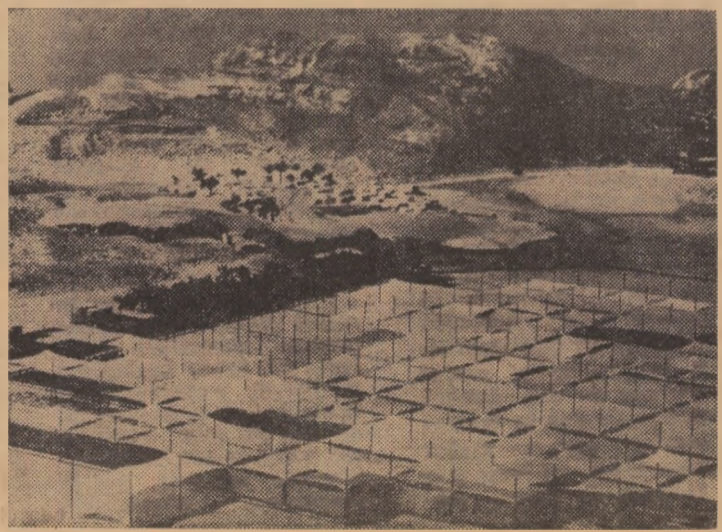
nele cu vapoare în curse de lungă durată ? Navigatorii bulgari Doncio Papazov și Iulia Gorkovska, care au efectuat pe mare o cursă de 26 zile cu o ambarcațiune cu pinze, au demonstrat că oamenii se pot hrăni cu plancton. Ei pescuiau planctonul cu plasa și-l mincau amestecat cu conserve. De altfel, planctonul este foarte bogat în calorii și vitamine.

„UMBRELE” DE PLASTIC ÎN LOCUL CURMALILOR

Adeseori, soarele pune în pericol culturile regiunilor aride ale globului. Directorul Institu-

tului de construcții de suprafețe plane ușoare din Stuttgart, Frei Otto, împreună cu colaboratorul său Ewald Bubner au propus un procedeu interesant pentru protejarea culturilor din deșert.

În format de 20 X 20 metri, vor fi fixate pe patru piloni, pătrate din material plastic care vor neutraliza circa 50% din razele solare. Pînă acum, curmalii erau aceia care umbreau plantele, dar prezentau inconvenientul de a extrage din sol apa atât de necesară acestora. „Umbrelele” din plastic nu prezintă, deci, nici un dezavantaj.

AGRICULTURA PE GLOB

Stațiunea de mașini și tractoare de la Touzim, vedere de ansamblu.

IMAGINI DIN R. S. CEHOSLOVACĂ

„Brigăzile progresului“, la un sfert de veac de activitate

Dezvoltarea socialistă a agriculturii este strins legată de activitatea stațiilor de mașini și tractoare, afirmă Josef Fárek, în revista „La vie Tchechoslovaque“. Într-adevăr, încă de la începuturile activității lor, ele au constituit un atât de important factor de progres — în special pe planul mecanizării lucrărilor agricole, dar nu numai pe acest plan — încât ele au fost supranumite de lucrătorii din agricultura țării, „Brigăzile progresului“.

Pe măsura trecerii anilor, sarcinile lucrătorilor din stațiile de mașini și tractoare din R.S. Cehoslovacă au devenit tot mai mari și tot mai complexe, concomitent cu creșterea sistematică a specializării și concentrării producției, a cooperării între unitățile agricole. Care sînt astăzi sarcinile ce revin stațiilor de mașini și tractoare din R. S. Cehoslovacă? Care sînt principalele probleme care se cer rezolvate în această a doua etapă a reconstrucției generale a bazelor tehnico-materiale a agriculturii? Cum se manifestă inițiativa în rîndurile mecanizatorilor?

La aceste întrebări a răspuns Josef Gono, directorul general al stațiilor de mașini și tractoare, în cadrul unei convorbiri acordate revistei citate.

Se poate constata astăzi în agricultura Cehoslovaciei — a declarat Josef Gono — un progres tot mai pronunțat al tehnicii, un randament din ce în ce mai mare și posibilități tot mai largi de utilizare a mașinilor.

Anul trecut, guvernul federal a aprobat un document consacrat dezvoltării

producerii și punerii în funcțiune a mijloacelor de mecanizare a lucrărilor agricole pentru o perioadă de 10—15 ani. Mașinile pe care le prevede acest document vor fi mașini moderne, care vor exercita o puternică influență asupra tehnologiilor agricole. Noul sistem de mecanizare reprezintă mai bine de 400 de tipuri de mașini chemate, toate, să contribuie la micșorarea efortului fizic al oamenilor. De pildă, în cultura cerealelor, numărul orelor de muncă la hectar se va reduce de la 40 la 15, în cultura sfecei de zahăr de la 300 la 70, iar în cea a cartofului de la 150 la 40.

Potrivit condițiilor concrete dintr-o regiune sau alta, stațiile de mașini și tractoare sînt înzestrate cu instrumente dintre cele mai moderne, care pun la dispoziția cooperativelor servicii de cea mai bună calitate. Trebuie spus că deservirea cooperativelor se face pe baza unor contracte care prevăd cu precizie, atît cantitatea cît și calitatea lucrărilor. În momentul de față, se studiază posibilitatea încheierii unor contracte pe termene mai lungi decît un an.

Una dintre problemele nu de cea mică importanță o constituie prețul cerut de progresul mecanizării.

Noua tehnică agricolă — declară Josef Gono — este costisitoare. Cu cîțiva ani în urmă, prețul celor mai scumpe mașini nu depășea 60 000—70 000 de coroane. Astăzi, prețul anumitor mașini complexe depășește cîteva sute de mii de coroane, iar uneori ajungem să plătim chiar milioane. În afară de aca-

sta, mînuirea corectă și eficiență a acestor mașini este condiționată de o calificare corespunzătoare a mecanizatorilor. Adevărul este că, în toate stațiile de mașini și tractoare, în ateliere, lucrătorii sînt gata să-și îndeplinească sarcinile. În momentul de față, aproape un sfert dintre angajați au studii superioare. Printre ei, sute și sute îmbunătățesc în permanență producția, propunînd raționalizări valoroase. Aceasta reprezintă un aport substanțial la reușita programelor noastre.

Ce înseamnă pentru oamenii înșiși acest bilanț, pe care stațiile de mașini și tractoare din Cehoslovacia și l-au făcut o dată cu împlinirea unui sfert de veac de activitate?

Niciodată nu mi-a trecut prin minte că aș putea îndeplini această muncă toată viața — afirmă Karel Cervenka, directorul stației de mașini și tractoare din Touzim, localitate aflată nu departe de Karlovy Vary. El își amintește de primii ani de după război, cînd brigăzi de voluntari mergeau la sate să ajute la muncile agricole. Aceste brigăzi au reprezentat începuturile stațiilor de mașini și tractoare. Stațiunea de la Touzim a fost înființată în toamna anului 1948, ca multe altele din Cehoslovacia. Ea nu avea decît puține tractoare, destul de... peștrițe în ceea ce privește mărcile. Piesele de schimb lipseau ca și experiența. dar muncitorii — își amintește Karel Cervenka, numit în 1953 directorul stației — erau plini de elan și entuziasm.

Astăzi, stațiunea este o întreprindere modernă. Ea deservește opt cooperative agricole și 11 întreprinderi de stat, totalizînd 66 000 de hectare. Ea dispune de un parc de 40 de combine de cereale și cartofi, numeroase tractoare, mașini de împrăștiat îngrășăminte etc. Este înzestrată cu ateliere și întreține o școală profesională care pregătește 150 de lucrători.

Nu încapă îndoială că stațiunea de la Touzim oglindește, prin propria ei dezvoltare, prin realizările pe care le obține, drumul pe care l-au parcurs într-un sfert de veac „Brigăzile progresului“.

Sava DOREANU

FIȘIER

CODEX ALIMENTARIUS

mentare adoptate pe plan internațional și prezentate într-o manieră uniformă, norme care au ca obiect protejarea sănătății consumatorilor și asigurarea corectitudinii în practica comerțului cu produse alimentare. Codex Alimentarius conține, de asemenea, dispoziții cu caracter consultativ, directive și alte măsuri recomandate, menite să contribuie la realizarea obiectivelor acestui codice.

Ansamblul de norme amintit privește principalele produse alimentare prelucrate sau brute destinate a fi livrate consumatorilor. El conține, de asemenea, ori de cîte ori este cazul, și prevederi cu privire la materialele utilizate pentru prepararea alimentelor.

Codex Alimentarius include dispoziții privind igiena alimentară, aditivii alimentari, reziduurile de insecticide, substanțele care pot provoca contagiune, etichetarea și prezentarea mărfurilor, precum și metodele de analiză.

În momentul de față, una dintre preocupările cele mai importante ale Comisiei pentru Codex Alimentarius o constituie elaborarea celor mai eficiente metode pentru determinarea prezenței reziduurilor de insecticide și stabilirea toleranțelor maxime admisibile în ceea ce privește prezența acestor substanțe în produsele alimentare. Pînă acum au fost studiate, evaluate și au fost propuse toleranțele pentru 66 de insecticide. Expertii

F.A.O. consideră că lucrările în această direcție vor căpăta un caracter de permanență dat fiind faptul că cel puțin pentru moment, agricultura lumii nu se poate dispensa de substanțele chimice pentru combaterea bolilor și dăunătorilor.

Pe planul igienei, Codex Alimentarius se străduiește să elaboreze cele mai potrivite prescripții privitoare la materiile prime folosite în producția de alimente, inclusiv starea de curățenie a mediului din zonele de cultură, a unităților industriale, a mijloacelor de transport folosite etc.

Un obiectiv fundamental al Comisiei pentru Codex Alimentarius este acela de a coordona toate lucrările privitoare la normele alimentare stabilite de organizații internaționale, guvernamentale și neguvernamentale și de a le reuni într-un cod alimentar unificat și complet.

C. ADRIAN

ORIZONTURI

PROF. V. HARNAJ, REALES
PREȘEDINTE AL APIMONDIEI

În cadrul celui de al 24-lea Congres internațional de apicultură, la Buenos Aires, în Argentina, s-a desfășurat Adunarea generală a Federației Internaționale a Asociațiilor de Apicultură — APIMONDIA — care a hotărît, în unanimitate, schimbarea statutului său și a ales, conform noilor prevederi statutare, ca președinte al APIMONDIEI, pentru următorii 4 ani, pe prof. dr. ing. V. HARNAJ, președintele Asociației crescătorilor de albine din România.

Alegera prof. V. Harnaaj pentru a treia oară, consecutiv, la președinția acestui forum internațional constituie o dovadă în plus a prestigiului de care se bucură, peste hotare, apicultura românească.

COOPERAREA ROMÂNNO-TUNISIANĂ ÎN ACȚIUNE

În sudul Tunisiei, la M'Rata, departamentul Gafsa, specialiștii români și tunisieni pun în valoare, pe baza unui acord de cooperare între cele două țări, un important zăcămint de fosfați. Lucrările pentru deschiderea acestei mine concepute după proiecte românești sînt avansate, majoritatea utilajelor fabricate de uzinele constructoare de mașini miniere „Unio“ din Saftu Mare fiind deja pe șantier. În prezent, se montează o bandă rulantă automatizată, pe o lungime de opt kilometri, care va fi folosită pentru transportul minereurilor din subteran pînă la stația de cale ferată. Graficul lucrărilor tehnice de pe șantier, conduse de inginerul Ion Negomireanu, de la întreprinderea română „Geomin“, arată că mina va începe să producă chiar pînă la sfîrșitul acestui an. Noul obiectiv al industriei tunisiene oferă o deplină satisfacție beneficiarilor, care și-au exprimat mulțumirea pentru conlucrarea fructuoasă cu specialiștii români.

PEȘTE ALB ÎN APELE DE STEPĂ

Producția industrială a peștelui alb este posibilă și în regiuni îndepărtate de mare. În sudul Ucrainei s-a înființat prima întreprindere din UR.S.S. pentru creșterea acestui pește valoros. În stepă a fost creat un sistem de eleșteie, au fost construite secții de incubare, bucătării furajere, refrigeratoare.

hibridii, obținuți din încrucișarea morunului cu cega, s-au aclimatizat bine în apa dulce a eleșteelor artificiale. Ei dau urmași care cresc repede în greutate. În prezent, aici sînt crescute 100 000 de asemenea exemplare.

ALQUISAR — UN CENTRU ȘTIINȚIFIC PENTRU CULTURA BANANIERILOR

Cu trei ani în urmă, la aproximativ 70 de kilometri de Havana, în zona localității Alquisar, a fost înființat un complex de plantații de bananieri însumînd, în prezent, peste 2 500 de hectare. Specializat în cultivarea bananelor comestibile și a celor furajere, complexul de la Alquisar a devenit, în scurt timp, un centru agricol de prim ordin, dispunînd de pepiniere proprii, în care sînt supuse experimentelor de selecționare 42 specii de bananieri. Specialiștii urmăresc aici determinarea soiurilor cu cea mai mare productivitate și a celor cu cea mai mare rezistență față de modificarea condițiilor climatice, mai apte decît de a rezista eventualelor calamități. Se preconizează ca, pînă la finele acestui an, plantațiile complexului să ajungă la un total de aproape 3 000 de hectare. centrul de la Alquisar avînd perspectiva de a deveni unul dintre cei mai mari producători de banane din Cuba.

În prezent, pe cultura bananelor sînt profilate în Cuba 53 de grupuri de plantații mari și moderne, suprafețele cultivate cu bananieri totalizînd peste 30 000 de hectare.

NAȚIONALIZAREA UNOR PLANTAȚII DE CAFEĂ ÎN TANZANIA

Guvernul Tanzaniei a anunțat naționalizarea a 48 de plantații de cafea.

Plantațiile, anterior proprietate a unor coloniști europeni, vor fi distribuite sătenilor tanzanieni, care le vor cultiva și administra pe baze cooperatiste.